

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН 2023 ОНЫ ХАВРЫН ЭЭЛЖИТ ЧУУЛГАН

2023 ОНЫ 04 ДҮГЭЭР САРЫН 19-НИЙ ӨДӨР, ЛХАГВА ГАРАГ

ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛ БАЙНГЫН ХОРООНЫ ХУРАЛДААН

ХУРАЛДААН ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ ХЭЛТЭС

Та хуралдааны тэмдэглэлийн цахим хувьтай дараах
QR кодыг уншуулан танилцах боломжтой.

БАЙНГЫН ХОРООНЫ ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛИЙН АГУУЛГА

2023 оны 04 дүгээр сарын 11-ний өдөр, Мягмар гараг

<i>Хуралдааны тэмдэглэлийн агуулга</i>	<i>1</i>
<i>Хуралдааны товч тэмдэглэл:</i>	<i>2-4</i>
<i>Хуралдааны дэлгэрэнгүй тэмдэглэл:</i>	<i>5-31</i>
<i>1. Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн зарим гишүүнийг чөлөөлөх, томилох тухай асуудал</i>	<i>5-31</i>

***Монгол Улсын Их Хурлын 2023 оны хаврын ээлжит чуулганы
Нийгмийн бодлогын байнгын хорооны 04 дүгээр сарын 19-ний өдөр
/Лхагва гараг/-ийн хуралдааны товч тэмдэглэл***

Нийгмийн бодлогын байнгын хорооны дарга П.Анужин ирц, хэлэлцэх асуудлын дарааллыг танилцуулж, хуралдааныг даргалав.

Хуралдаанд ирвэл зохих 16 гишүүнээс 9 гишүүн хүрэлцэн ирж, 56.2 хувийн ирцтэйгээр хуралдаан 12 цаг 12 минутад Төрийн ордны “Их засаг” танхимд эхлэв.

Томилолттой: Б.Бейсен;

Чөлөөтэй: Б.Баярсайхан.

Нэг. Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн зарим гишүүнийг чөлөөлөх, томилох тухай асуудал

Хэлэлцэж буй асуудалтай холбогдуулан Байнгын хорооноос томилогдсон хараат бус хөндлөнгийн шинжээч Л.Мөнх-Эрдэнэ, нэр дэвшигч, Монголын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны Ерөнхийлөгч С.Эрдэнэбат, нэр дэвшигч, Монголын төмөр замчдын Үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны дэд дарга Б.Алтанхуяг, нэр дэвшигч, Шинжлэх ухааны академийн Хэл зохиолын хүрээлэнгийн Эрдэм шинжилгээний тэргүүлэх ажилтан, Шинжлэх ухааны салбарын Үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны дарга Т.Баясгалан, нэр дэвшигч, Монголын хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагын нэгдсэн холбооны Ерөнхийлөгч, “Улаанбаатар Сонгдо” эмнэлгийн Эмчилгээ эрхэлсэн дарга Ш.Зоригоо, нэр дэвшигч, Монголын сумын эмч, мэргэжилтнүүдийн холбооны Үндэсний зөвлөлийн гишүүн Ж.Гэрэлмаа, нэр дэвшигч, Монголын Үндэсний Худалдаа Аж Үйлдвэрийн Танхимын дэргэдэх Бизнес академийн чиглүүлэгч багш, Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвийн “Эрдмийн зөвлөл”-ийн тэргүүн Н.Одонгуа нар оролцов.

Хуралдаанд Улсын Их Хурлын Тамгын газрын Хууль, эрх зүйн газрын Нийгмийн бодлогын байнгын хороо хариуцсан ахлах зөвлөх Б.Цогзолбаяр, мөн газрын референт Г.Нямсүрэн нар байлцав.

Нэр дэвшигчийн сонголын тайланг сонгогч даргалагч, Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Идэрбат танилцуулав.

Тайлантай холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Жаргалмаа, Б.Саранчимэг, М.Оюунчимэг, Д.Батлут нарын тавьсан асуултад нэр дэвшигч С.Эрдэнэбат, Б.Алтанхуяг, Т.Баясгалан, Ш.Зоригоо, Ж.Гэрэлмаа, Н.Одонгуа нар хариулж, тайлбар хийв.

Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Чинбүрэн, С.Одонтуяа, Ц.Сандаг-Очир, Д.Сарангэрэл, Д.Батлут нар үг хэлэв.

Улсын Их Хурлын гишүүн М.Оюунчимэг нэр дэвшигчдийг томилох санал хураалт явуулах үед нэр дэвшигчдийг байлцуулахгүй байя гэсэн горимын санал гаргав.

П.Анужин: Улсын Их Хурлын гишүүн М.Оюунчимэгийн гаргасан горимын саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Зөвшөөрсөн: 8
Татгалзсан: 5
Бүгд: 13

61.5 хувийн саналаар горимын санал дэмжигдсэн тул нэр дэвшигчдийг санал хураалт явуулах үед байлцуулаагүй болно.

II. Анужин: 1. Сүхбаатарын Эрдэнэбатыг Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилох саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрсөн: 9
Татгалзсан: 4
Бүгд: 13

69.2 хувийн саналаар дэмжигдсэн тул Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүн Ц.Цолмонгэрэлийг чөлөөлсөнд тооцов.

2. Баасангийн Алтанхуягийг Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилох саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрсөн: 9
Татгалзсан: 4
Бүгд: 13

69.2 хувийн саналаар дэмжигдсэн тул Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүн Х.Амгаланбаатарыг чөлөөлсөнд тооцов.

3. Түдэвийн Баясгаланг Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилох саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрсөн: 4
Татгалзсан: 9
Бүгд: 13

30.8 хувийн саналаар дэмжигдсэнгүй.

4. Шагдарын Зоригоог Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилох саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрсөн: 3
Татгалзсан: 10
Бүгд: 13

23.0 хувийн саналаар дэмжигдсэнгүй.

5. Жамсрангийн Гэрэлмааг Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилох саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулъя.

Зөвшөөрсөн: 10
Татгалзсан: 2
Бүгд: 12

83.3 хувийн саналаар дэмжигдсэн тул Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүн Д.Чимэддагвыг чөлөөлсөнд тооцов.

6.Нэмэхээгийн Одонгуаг Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилох саналыг дэмжье гэсэн санал хураалт явуулья.

Зөвшөөрсөн: 10

Татгалзсан: 2

Бүгд: 12

83.3 хувийн саналаар дэмжигдсэн тул Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүн Ц.Ганхүүг чөлөөлсөнд тооцов.

Байнгын хорооноос гарах санал, дүгнэлтийг Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Чинбүрэн Улсын Их Хурлын чуулганы нэгдсэн хуралдаанд танилцуулахаар тогтов.

Байнгын хорооны хуралдаанаар 1 асуудал хэлэлцэв.

Хуралдаан 1 цаг 32 минут үргэлжилж, ирвэл зохих 16 гишүүнээс 14 гишүүн хүрэлцэн ирж, 87.5 хувийн ирцтэйгээр 13 цаг 44 минутад өндөрлөв.

Тэмдэглэлтэй танилцсан:
НИЙГМИЙН БОДЛОГЫН
БАЙНГЫН ХОРООНЫ ДАРГА

П.АНУЖИН

Тэмдэглэл хөтөлсөн:
ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛ
ХӨТЛӨХ АЛБАНЫ ШИНЖЭЭЧ

П.МЯДАГМАА

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРАЛ
2023 оны 04 дүгээр сарын 19-ний өдөр,
Лхагва гараг Төрийн ордон “Үндсэн
хууль” танхим 12 цаг 12 минут.

**НИЙГМИЙН БОДЛОГЫН БАЙНГЫН
ХОРООНЫ ХУРАЛДААНЫ
ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТЭМДЭГЛЭЛ**

П.Анужин: Байнгын хороодын гишүүдийн олонх хүрэлцэн ирж, Байнгын хорооны ирц 56.2 хувьтай бүрдсэн тул Нийгмийн бодлогын байнгын хорооны 2023 оны 4 дүгээр сарын 19-ний өдрийн хуралдаан нээснийг мэдэгдье ээ.

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн дагуу хуралдаанд хүрэлцэн ирсэн болон ирээгүй гишүүдийг танилцуулъя. Анужин ирсэн Баярсайхан гишүүн өвчний чөлөөтэй байгаа, Батлут гишүүн ирсэн, Жаргалмаа гишүүн ирсэн, Оюунчимэг гишүүн ирсэн, Сандаг-Очир гишүүн ирсэн, Саранчимэг гишүүн ирсэн, Туваан гишүүн ирсэн, Чинбүрэн гишүүн ирсэн, Идэрбат нарын гишүүд хүрэлцэн ирсэн байна.

Байнгын хорооны хуралдаанаар хэлэлцэх асуудлыг та бүхэндээ танилцуулъя, Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн зарим гишүүнийг чөлөөлөх томилох тухай асуудлыг бид нар хэлэлцэнэ.

Хэлэлцэх асуудлын талаар өөр саналтай гишүүд байна уу? Саналтай гишүүд байхгүй бол хэлэлцэх асуудалдаа оръё.

Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн зарим гишүүнийг чөлөөлөх томилох тухай асуудал. Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг болон ажил олгогчийг төлөөлсөн гишүүн чөлөөлөгдөх өргөдлөө өгсөн байгаа.

Томилогдсон хугацаа нь дууссан тул Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн 14.1 дүгээр зүйлийн 14.3 дахь хэсэгт Үндэсний зөвлөлийн дарга, дэд дарга, гишүүнийг талуудын санал болгосноор нэр дэвшигчийн сонсгол хийж Улсын Их Хурлын 5 жилийн хугацаагаар томилж чөлөөлөх бөгөөд 1 удаа улируулан томилж болно гэж заасны дагуу Нийгмийн бодлогын байнгын хорооноос нэр дэвшигчийн сонсголыг 2023 оны 4 дүгээр сарын 10-ны өдөр зохион байгуулсан болно.

Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн дагуу хуульд заасны дагуу сонсгол даргалагч сонсголын тайлангаа тавих бөгөөд тайлантай холбогдуулан гишүүд, нэр дэвшигч, сонсгол даргалагч хараат бус шинжээч, шинжээчээс асуулт асууж, хариулт авсан болно. Нэр дэвшигчийн сонсгол даргалагч Цагаанхүүгийн Идэрбат гишүүн сонсголын тайланг та бүхэндээ танилцуулна.

Ц.Идэрбат: Байнгын хорооны дарга, эрхэм гишүүд ээ,

Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.1.3 дахь хэсэгт Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн дарга, дэд дарга, гишүүнийг талуудын санал болгосноор Улсын Их Хуралд нэр дэвшигчийн сонсгол хийж 5 жилийн хугацаагаар томилж чөлөөлөх бөгөөд 1 удаа улируулан томилж болно гэж заасны дагуу Улсын Их Хурлын Хяналт шалгалтын тухай хуулийн 31 дүгээр зүйлийн нэр дэвшигчийн сонсголын үе шат Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 123-126 дугаар зүйлийг баримтлан нэр дэвшигчийн сонсголыг 2023 оны 4 сарын 10-ны өдөр зохион байгуулж Улсын Их Хурлын улсын гишүүн Ц.Идэрбат сонсголыг даргалж Улсын Их Хурлын гишүүн П.Анужин, С.Ганбаатар, Б.Жаргалмаа, С.Одонтуяа, Ц.Сандаг-

Очир, Д.Сарангэрэл, Ж.Чинбүрэн, С.Чинзориг нарын гишүүд оролцлоо.

Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнд Монголын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооноос Монголын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны ерөнхийлөгч С.Эрдэнэбат, Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны дэд дарга Б.Алтанхуяг, Шинжлэх ухааны академын Хэл зохиолон зохиолын хүрээлэнгийн секторын эрхлэгч эрдэм шинжилгээний ажилтан Т.Баясгалан, Ажил олгогчийг төлөөлсөн гишүүнд Монголын ажил олгогчдын нэгдсэн холбооноос Улаанбаатар Сонгодо эмнэлгийн эмчилгээ эрхэлсэн захирал Ш.Зоригоо, Азийн хөгжлийн банкны эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилтийг сайжруулах ТТ 9701 төсөл, тусламж үйлчилгээний багц хариуцсан зөвлөх, сумын эмч мэргэжилтнүүдийн холбооны удирдах зөвлөлийн гишүүн Ж.Гэрэлмаа, Монголын үндэсний худалдаа аж үйлдвэрийн танхимаас Монголын үндэсний худалдаа аж үйлдвэрлэлийн танхимын Бизнес академийн чиглүүлэгч багш ХӨСҮТ-ийн эрдмийн зөвлөлийн гишүүн Одонгуа нарыг Улсын Их Хуралд санал болгосон.

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 125 дугаар зүйлийн 125.8 дахь хэсэгт заасны дагуу Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлд нэр дэвшсэн гишүүний мэдлэг, мэргэшил, ур чадвар, ёс зүй туршилагын талаар мэргэжлийн хараат бус дүгнэлт гаргах үүрэг бүхий шинжээчээр Л.Мөнхэрдэнийг хуралдаанд оролцсон гишүүдийн 2/3-ын саналаар томилсон. Хараат бус шинжээч нэр дэвшигчдийн ирүүлсэн баримт бичиг ганцаарчилсан ярилцлага хийсний үр дүнд гаргасан дүгнэлтээ сонсголд танилцуулсан болно оо.

Нэр дэвшигчдийн танилцуулга шинжээчийн дүгнэлттэй холбогдуулан сонсголд оролцсон гишүүд болон

урьдчилан асуулт асууж, үг хэлэхээр бүртгүүлсэн иргэд төрийн бус байгууллагуудын төлөөлөл асуулт асууж, хариулт авсан болно.

Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 127 дугаар зүйлийн 127.1 дэх хэсэгт заасны дагуу нэр дэвшигчийн сонсгол явуулснаас хойш ажлын 2 өдрийн дотор хуралдаанд оролцсон гишүүд хаалттай хуралдаж олонхын саналаар нэр дэвшигч тухайн албан тушаалд тавигдах шаардлага хангасан эсэх дүгнэлт, үндэслэлийг тусгасан тайлан гаргасныг Улсын Их Хурлын нийт гишүүд нэр дэвшигч болон түүнийг санал болгосон этгээдүүдэд хүргүүлсэн болно.

Тус тайлангаар Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлд даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнд нэр дэвшигч С.Эрдэнэбат, Б.Алтанхуяг, Т.Баясгаланг хараат бус шинжээчийн дүгнэлт ирүүлсэн материал болон сонсголын үр дүнд үндэслэн Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлд даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүний албан тушаалд тавигдах шаардлагыг хангасан гэж үзэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжсэн болно.

Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлд даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнд нэр дэвшигч Ж.Гэрэлмаа, Н.Одонгуай нарыг хараат бус шинжээчийн дүгнэлт ирүүлсэн материал болон сонсголын үр дүнд үндэслэн Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлд даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүний албан тушаалд тавигдах шаардлагыг хангасан гэж үзэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжсэн болно.

Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлд ажил олгогчийг төлөөлсөн гишүүнд нэр дэвшигч Ш.Зоригоог эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг хувийн байгууллагад тодорхой албан тушаал хашидаг нь

зарчмын хувьд тусламж үйлчилгээг авдаг даатгуулагчийн эрх ашгийг хамгаалах төлөөлөл нь тусламж үйлчилгээ үзүүлэгчийн төлөөлөл байж болохгүй. Түүнчлэн хараат бус шинжээчийн дүгнэлт ирүүлсэн материал сонсголын үр дүнд үндэслэн Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлд ажил олгогчийг төлөөлсөн гишүүний албан тушаалд тавигдах шаардлагыг хангаагүй гэж үзэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжээгүй болно оо.

Цаашид Нийгмийн бодлогын байнгын хорооноос 2022 оны 4 дүгээр сарын 18-ны өдрийн Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн гишүүнд нэр дэвшигчийг сонсголоос гаргасан Монголын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооноос Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлд даатгуулагчийг төлөөлсөн нэр дэвшигчийг Улсын Их Хуралд санал болгохдоо Үндэсний зөвлөл нь санхүү эрүүл мэндийн эдийн засгийн нарийн судалгаа тооцоонд үндэслэн мэргэжлийн шийдвэр гаргадгийг харгалзан үйлдвэрчний эвлэлд олон жил ажилласан үйлдвэрчний эвлэлийн төлөөлөл гэхээс илүүтэйгээр нийт даатгуулагчийн эрх, хууль, ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах, эрүүл мэндийн салбарын эдийн засгийн тулгамдсан асуудлаар мэргэжисэн мэдлэг ур чадвартай хүнийг дэвшүүлэх зөвлөмжийг хүргүүлж ажиллах шаардлагатай байна.

Анхаарал хандуулсан та бүхэнд баярлалаа.

П.Анужин: Идэрбат гишүүнд баярлалаа.

Нэр дэвшигч болон хараат бус шинжээч нар хуралдаанд хүрэлцэн ирсэн байгаа. Асуулт асуух гишүүд нэрсээ өгнө үү?

Батсүхийн Саранчимэг гишүүнээр тасалъя. Бадарчийн Жаргалмаа гишүүн нэр дэвшигч болон хараат бус шинжээчээс асуулт асууна.

Б.Жаргалмаа: Та бүхнийхээ өглөөний амгаланг айлтгая.

Би нэг зүйлийг тодруулах гэсэн юм. Эмнэлэгт хэвтэж байгаа эмч үйлчлүүлэгчдийн эмчилгээний түүх буюу стори дээр бичигдсэн нөхцөл байдлаас шалтгаалан өнөөдөр гүйцэтгэлээр санхүүжүүлэх тэр тогтолцооны үнэлгээ явагдаж байгаа гэдэг ийм ойлголттой байгаа. Яг өнөөдрийн байдлаар ЭМД ийн байгууллага Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөл ер нь энэ эмч өвчтөний түүх стори дээр дүгнэлт хийх тэр боломжийг ер нь хэр харж байгаа юм болоо?

Өөрөөр хэлэх юм бол бид үзүүлсэн үйлчилгээнээсээ шалтгаалан санхүүжилтээ авч байгаа. Гүйцэтгэлээр санхүүжиг байгаа энэ тохиолдолд хамгийн гол дүгнэлт гаргах юм гэдэг юм уу, үр дүн гаргах, тодорхойлолт гаргах зүйл бол өвчтөний түүх стори болчихоод байна гэж би ойлгоод байгаа юм. Тэгэхээр яг энэ дээр ер нь та бүхэн юуг олж харж байна вэ? Магадгүй зүгээр өвчний шинж тэмдэг гэдэг юм уу, өвчтөний биеийн байдлыг дүгнээгүйгээс шалтгаалан үзүүлсэн үйлчилгээг ЭМД-аас олгохгүйгээр хасах ийм шалтгаан нөхцөл бас байгаад байна гэдэг дээр эмч нар бас гомдол мэдүүлж байна.

Энэ дээр ер нь ямар арга хэмжээ авах боломж байна гэж та бүхэн харж байна.

Нөгөөтээгүүр Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлд ажилласнаар өнөөдрийн бидний ашиглагдаж байгаа гүйцэтгэлээр санхүүжих тогтолцооны алдаа оноог засах залруулах тэр боломж ер нь хэр байна гэж харж байна. Та бүхэн Үндэсний зөвлөлд орж ажилласнаараа энд тийм ээ дүгнэлтийг хийгээд засах боломж байна гэж харж байна уу үгүй юү. Энэ дээрээ тайлбар өгөөч ээ гэдэг зүйлийг тодруулах гэсэн юм.

Нөгөөтээгүүр Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөл бол ажил олгогчоос, даатгуулагчаас холбогдох яамдаас Засгийн газраас гэсэн ийм төлөөллүүд орж байгаа.

Даатгуулагчийг төлөөлөн оролцож байгаа өөрөөр хэлэх юм бол нэг үйлчлүүлэгч л гэсэн үг шүү дээ. Нэг иргэнээ төлөөлж оролцож байгаа гэж ойлгож байгаа. Би үйлдвэрчний эвлэлийг. Та бүхэн яг энэ талаасаа даатгуулагч гэдэг талаасаа ажиллах юм бол яг ямар ажил хийх шаардлагатай байна гэж харж байна?

Өнөөдөр Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажиллаж байгаа ажлын процесс болон тийм ээ эрх үүрэг нөгөө талаар өнөөдөр эрүүл мэндийн энэ тогтолцоонд үйлчилж байгаа санхүүжилтийн асуудлыг шийдвэрлэхийн тулд ямар зүйл хийх боломж байна гэж харж байна вэ? Нэгэнт та бүхэн нэр дэвшиж байгаа юм чинь бас энэ боломж бололцоог судалсан байх гэж бодож байна? Баярлалаа.

П.Анужин: Нэр дэвшигчид тус бүрээс асууж байна уу, Жаргалмаа гишүүн? Тус бүр хариулах нь байна. Бүх нэр дэвшигчид маань хүрэлцэн ирсэн байгаа. 2, 3 дугаар микрофонд ээлжилж суугаад хариулт өгнө.

Нэг нэр дэвшигч 2 минутад хариултаа багтааж хариулна. 3 асуултыг тодорхой асуулаа.

Эрдэнэбат даргаас эхлээд Ерөнхийлөгчөөс эхэлье. 3 номерын микрофоныг өгье. 2 минут.

С.Эрдэнэбат: Эрүүл мэндийн даатгалын үнэлгээ хяналтад үнэхээр яг даатгуулагчдын хяналт бас тасарч байгаа нь үнэн. Яг даатгалаа төлж байгаа үйлчилгээ авч байгаа иргэдэд үзүүлж байгаа үйлчилгээнд яг даатгуулагчийн төлөөлөл маань Үндэсний

зөвлөл ч гэсэн бас төлөөлөл нь дутуу мэдээлэл хомсдолтой байгаад бол энэ үнэн гэдгийг хэлмээр байна. Хасах тохиолдлуудтай холбоотойгоор бид нар бас нэлээн хэдэн судалгаа саналуудыг авч үзсэн. Энэ дээр хамгийн сүүлд их ирж байгаа юм нь бол их олонлогоос мэдээлэл аваад тэрэн дээр нь алдаа зөрчил дутагдал гарвал бүгдийг нь хасдаг гэдэг байдлаар ийм хасалтаас болоод эргээд эрүүл мэндийн байгууллагууд маань магадлалаар шууд бүгдийг нь хасах нь эргээд үйлчилгээгээ авчихсан, санхүүжилтийг нь гаргачихсан ийм зардлуудыг нь олгохгүйгээс болоод тухайн эмнэлэг дахиад дараа дараагийн үйлчлүүлэгчдийнхээ санхүүжилтийг хийх боломжгүй.

Нөгөө талаараа тэнд бас үйлчилгээ үзүүлж байгаа байгууллагуудын үйлчилгээний чанар муудах, магадгүй зарим эргээд тэр үйлчилгээ үзүүлж байгаа хүмүүсээсээ зарим талаар зугтах гэдэг юм уу ийм нэг зүйл ажиглагдаж байгаа.

Нөгөө талаас нь бас өндөр төлбөртэй гэдэг юм уу даатгалын тогтоож байгаа үйлчилгээний тэр өртгийг тогтоохдоо бас янз бүрийн маргаантай асуудлаас болоод энэний дунд бас даатгуулагч нар хохирох зарим эмнэлгүүд зарим чухал эмчилгээ, оношилгоонуудаас татгалзах буюу илүү өндөр санхүүжилт олж авах зүйл рүүгээ илүү их анхаараад зарим зүйлүүдийг авахыг сонирхохгүй байх. Ялангуяа энэ дээр бол хувийн эмнэлгүүд гэдэг юм уу ийм үзүүлэлт маш их байгаа.

Даатгагчийн талаас төлөөлж байгаа ажиллаж байгаагийн хувьд Монголын үйлдвэрчний эвлэлийн холбоо мэдээж хөдөө орон нутаг салбар мөн одоо хамгийн их даатгалын санд хөрөнгө мөнгөө төвлөрүүлж байгаагийн хувьд бид бүхэн даатгуулагчаа төлөөлж яг энэ эмчилгээ үйлчилгээний чанар хүртээмж, мөн өртгийн тооцоолол бодит энэ зүйлийг тогтооход бол их анхаарч

ажиллана. Тэгээд нөгөө талаас даатгуулагчийн төлөөллийн хувьд.

П.Анужин: Жаргалмаа гишүүн өөрөө хариултаа сонсож байгаа байх тийм ээ. Асуултуудыг тэмдэглэж авсан байх, асуултдаа бүрэн хариулт авмаар байна. Хэт одоо нурусан эрүүл мэндийн даатгалын системийн талаар яриад хэрэггүй. Тодорхой 3 асуу асуулт асуусан шүү дээ. Одоо энэ байгаад байгаа гүйцэтгэлийн санхүүжилтийг сайжруулах талаар гарц гаргалгаа харж байна уу л гэдэг харж байгаа яаж гэдэг юманд л хариулах нь байна шүү дээ.

2 номерын микрофонд өөрийгөө танилцуулаад хариулна шүү.

Т.Баясгалан: Нэр дэвшигч Баясгалан байна. 1 дүгээр асуултад тэр стори дээр бичсэн эмчилгээ үйлчилгээг эргээгээд хасчихдаг энэ талаар яах вэ гэсэн.

Тэгэхээр зэрэг яг одоогийн байдлаар бол бид нар судалж үзэхэд тэр Эрүүл мэндийн даатгалын одоо хэрэглэж байгаа тэр системд их асуудал байна гэсэн тийм гомдол байна лээ. Нэгдүгээрт бол цагийн хязгаар тавьсан. Тэгэхээр тэр тухайн цагтаа л багтаж юмаа хийж чадахгүй бол тэр бүх эмчилгээ үйлчилгээ ингээд буцаагаад хасагдаж байна гэж байсан.

Дээрээс нь тэр нэлээн тийм уян хатан болох ёстой юм байна лээ. Тэр стори дээр хүнд хүнд өвчтөн ирээд одоо тэр яалт ч үгүй л эмчилгээ үйлчилгээ хийчихдэг. Гэтэл ингээд л эмчилгээ үйлчилгээ хийх ёсгүй гэж хэлээд л тэгээд л бас хасчихдаг тийм бэрхшээл байгаа юм байна лээ.

Тэгэхээр үүнийг л одоо шийдэхийн тулд нэлээн тэр бодит байдалтай нь танилцаж, судалгаа хийж байгаад, тэгээд л арга хэмжээ авах ёстой гэж үзсэн.

Хоёрдугаарт тэр Эрүүл мэндийн даатгалын одоогийн гүйцэтгэлээр санхүүжилтийн алдаа дутагдал гэвэл бидний ажигласнаар юу байна лээ. Тэр шатлалын эмнэлгүүдэд тавьсан тэр шалгуур үзүүлэлт юм байна лээ. Тэгэхээр одоогийн байдлаар тэр Өрхийн эрүүл мэндийн төвийн анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагууд бол яг энэ гүйцэтгэлээр санхүүжилтийн системд нэлээн их олон бэрхшээлтэй тулж байгаа. Тийм юм байна лээ. Тийм учраас энийг нэн тэргүүнд залруулах ёстой гэж үзсэн.

Гуравдугаарт даатгуулагчийг төлөвлөсөн гэж байгаа. Энэ чиглэлээр бол бид нар хамгийн гол ажлаа энэ талаар хийнэ гэж байгаа. Яаж хийх вэ гэхээр зэрэг ер нь Эрүүл мэндийн даатгалын энэ тогтолцоо, системийн хамгийн гол тэр нэр хүнд цаашидаа энэ ямархуу байдалтай явах вэ гэдэг нь тэр даатгуулагчдын сэтгэл ханамжаас шалтгаалах ёстой тэр сэтгэл ханамж дээр нь тулгуурласан л үйл ажиллагаа явуулна гэж бид нар ингэж төлөвлөж байгаа. Баярлалаа.

П.Анужин: 3 номерын микрофонд нэр дэвшигч хариулт өгье. Өөрийгөө танилцуулаад хариултаа өгөөрэй.

Н.Одонгуа: Сайн байна уу? Та бүхэнд энэ өдрийн мэндийг хүргэе.

Намайг Одонгуа гэдэг. Жаргалмаа гишүүний асуусан нийт 3 асуултын 2 нь би хариулах юм байна. Сүүлийн 3 дугаар асуулт нь үйлдвэрчний эвлэлд харьяалагдсан байна гэж үзэж байна.

Эрүүл мэндийн даатгалын яг ажлын хамгийн гол 1 хэсэг бол яалт ч үгүй л өвчний түүхийн хяналтыг хийх байдаг. Ер нь аль ч улс оронд Эрүүл мэндийн даатгалын агентлаг газар нь өвчний түүхийг хянадаг тийм юутай алба нэгжүүдээ байнга чадавхжуулж байдаг. Тэрийг нь хараад тэндээс нь Рендом одоо ингээд сонгож авч байгаад байнгын санамсаргүй түүврийн аргаар хяналтаа

хийгээд явдаг. Нэгдүгээрт хянах процессыг нь.

Хоёрдугаарт яаж нөгөө нэхэмжлэхийг ингэж Эрүүл мэндийн даатгалын газар луу явуулах вэ? Тэр түүхийг хэрхэн хөтлөх вэ гэдэг нь ингээд маш тодорхой заавруудыг өгч ингэж алдаа гаргахыг дандаа багасгаж явж байдаг нөгөө талаасаа. Тэгэхээр бид нар энэ үйл ажиллагаануудаа л хоорондоо уялдаатай хийх хэрэгтэй. Мэдээжийн хэрэг цахим хөгжил сайтай, цахимаар ингээд бүх ингээд нэхэмжлэлээ өгчихдөг цахим харилцаа сайтай газрууд иймэрхүү алдаа бага байдаг.

Ер нь дэлхий нийтэд эрүүл мэндийн яг энэ түүхийг буруу хөтлөх ч юм уу эсвэл ямар нэгэн санаатай болон санамсаргүй байдлаар нэхэмжилж авах ийм алдаанууд байдаг. Нэг хувьтай байдаг гээд байгаа байхгүй юу. Статистик харах юм бол. Тэгэхээр манайд би бол яг энэ нарийн манай статистик ямар байгааг би мэдэхгүй байна. Яагаад гэвэл надад би тийм нарийн мэдээллийг нь яг дотор нь орж үзээгүй.

Тэгэхээр хэрвээ би энд ажиллах юм бол энэ аль болох энэ статистикийг гаргана, харна. Хаана алдаа байна? Энэ түүхийг цаашид яаж энэ алдааг багасгах вэ гэдэг дээр ажиллах гарцыг хайж ажиллана л гэж бодож байна.

Хоёр дахь асуудал. Гүйцэтгэлийн санхүүжилтийг яаж сайжруулах вэ гэж байна л даа. Эрүүл мэндийн даатгал бол өөрөө тэр эмнэлгийн засаглалтай нэг их орооцолдох ёстой зүйл биш юм байгаа юм. Эмнэлгийн засаглал, санхүүжилт ингээд тэ энэ бүгд чинь ингээд тусдаа тусдаа ингээд.

П.Анужин: Нэлээн тодорхой хариулт өгч байгаа учраас нэмэлт 1 минут өгөөд хариултаа дуусгая.

Тэгэхээр болоогүй байна 3 номерын микрофоныг өгье. Хариултаа дуусгая.

Н.Одонгуа: Засаглал санхүүжилт гүйцэтгэлээ ингээд гурвууланг нь зэрэг харж байж энэ нөгөө юуны гүйцэтгэлийн дагуу санхүүжилт олгож байгаа энэ процесс маань сайжирч байна уу гэдгийг харах хэрэгтэй.

Ер нь бол 2016 онд баталсан энэ хуулиар эрүүл мэндийн салбарт чанарын ахиц гарсан гэж харж байгаа. Чанарын ахиц гарч байгаа. Гэхдээ энэ маань алхам степен степен л яадаг процесс гэдгийг та бүхэн маань ойлгож байгаа. Гүйцэтгэл дээр ганц юм ингээд байгаа юм л даа манай эмнэлгүүдэд эмнэлгийн хөгжлийн алба гэж байдаггүй. Хоспитал девелопмент департамент ч юм уу тийм юмгүйгээс болоод бид нар тухайн эмнэлэг бусад эмнэлгүүдээсээ юугаараа ялгаатай хөгжих вэ гэдэг ийм ялгарал байдаггүй. Зүүгээр л яг өвчнөө хөөгөөд л яваад байдаг байхгүй юу.

Ерөөсөө л өвчний түүх өвчин тэрнийхээ тоог хөөгөөд яваад байдаг. Гэтэл тухайн эмнэлэг өөрийн эрүүл мэндийн салбарт бодитой яг юугаараа ялгарч тэр чанарт нөлөөлөхүйц тусламж үйлчилгээний ямар технологиороо явах вэ.

П.Анужин: 2 номерын микрофонд өөрийгөө танилцуулаад хариултаа өгнө шүү.

Ж.Гэрэлмаа: Сайн байцаана уу? Нэр дэвшигч Гэрэлмаа байна.

Тэгэхээр 3 асуултад хариулъя.

Нэгдүгээрт нь бол энэ нөгөө тусламж үйлчилгээний чанарын хяналтын асуудлыг хөндлөө. Тэгэхээр тэрийг сайжруулахын тулд юуны түрүүн чанар төлбөрийн хяналтад ашиглагдаж байгаа шалгуур үзүүлэлтүүдийг мэргэжлийн салбар зөвлөлүүд болон мэргэжлийн хүмүүсийн оролцоотойгоор боловсруулуулдаг ийм тогтолцоог бий болгох шаардлагатай байгаа.

Өнөөдрийн байдлаар Даатгалын Ерөнхий газар маань өөрсдөө боловсруулаад энийг мөрдөж байсан ийм уламжлалтай.

Хоёрдугаарт нь ерөнхийдөө нэгэнт маргаантай байгаа бол давхар хяналтыг хийдэг ийм тогтолцоог бас бий болгох боломжтой болов уу гэж харж байгаа.

Гуравдугаарт нь ерөнхийдөө өртгийн маргаан үргэлж гарч ирж байгаа. Тэгэхээр өртгийг тооцохдоо бид нар яг төлөөлөх чадвартай түүвэрүүдийг нь авч байгаа юм уу, үгүй юм уу? Тэгээд тэр түүвэрт ирж байгаа өвчний түүхүүд маань өөрөө бид нарын хүсээд байгаа мэдээллийг бүрэн хангасан уу, үгүй юү гэдэг дээр маш сайн анализ дүгнэлт хийх энийг бас мэргэжлийн хүмүүсээр давхар хянуулах шаардлагатай болов уу гэж харж байгаа.

Шинэчлэлийн алдааг засах боломж бий юу гэдэг асуултын хувьд бол надад бол хэд хэдэн зүйл анзаарагдаж байгаа.

Нэгдүгээрт бол бид нар анхан шатны тусламж үйлчилгээг сайжруулах зарим анхан шатын эрүүл мэндийн байгууллагууд маань санхүүжилт дутуу байна, хүрэлцэхгүй байна тогтвортой байхад хүндрэлтэй байна гэсэн асуудлыг хөндөж байгаа. Тэгэхээр ДЭМБ-аас зөвлөлд байдаг I зөвлөмж байдаг. Хэрвээ та нар дэмжье гэж бодож байвал тухайн дэмжье гэж байсан тусламж үйлчилгээнийхээ төлбөрийн аргыг тохиолдолд суурилсан буюу тохиолдол болгоноор нь санхүүжүүлдэг энэ арга руу орооч ээ гэсэн зөвлөмжийг өгдөг.

Тэгэхээр бид нар энийг одоо нэг иргэний санхүүжилтийг тохиолдолдоо хавсруулан хэрэгжүүлэх боломжтой байгаа гэж харж байгаа.

Лавлагаа шатлалын хувьд байрилас нь хамааруулсан коэффициентыг бас оруулах боломж бий болов уу гэж харж байгаа. Тухайлах юм

Ховд аймагт байгаа эмнэлэг Улаанбаатарт байгаа эмнэлэг 2-ын хооронд коэффициент байршлын коэффициентыг бас оруулах ийм туршилагууд олон улсад байдаг. Энэ өөрчлөлтүүдийг бид нар бас хийж болох юм гэж харж байгаа.

Гурав дахь нь бол бид нар илүүтэй эмнэлгүүдэд хэрхэн сайн ажиллах вэ гэдэг талын өөрчлөлтөөс гадна эмнэлгүүдээс гараад байгаа тэр сөрөг үр нөлөөнүүдийг бид нар хэрхэн.

П.Анужин: 3 номерын микрофонд өөрийгөө танилцуулаад хариулт өгье.

Б.Алтанхуяг: Байнгын хорооны гишүүддээ энэ өдрийн мэндийг хүргэе ээ.

Даатгуулагчийг төлөөлж нэр дэвшсэн Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны дэд дарга Алтанхуяг гэж хүн байна.

Жаргалмаа гишүүний асуултад хариулъя.

Нэгдүгээрт энэ Үндэсний зөвлөлийн санхүүжилтийн үйл ажиллагааг хэрхэн сайжруулах вэ гэдэг асуудал байгаа юм. Энэ санхүүжилттэй холбоотой асуудал дээр хамгийн их маргаан дагуулж байгаа зүйл. Бид бас өнгөрсөн хугацаанд энэ эрүүл мэндийн байгууллагуудаар ажиллаж байгаа ажилтнуудын яг тулгамдаж байгаа асуудлаар бас нэг сонсгол мэдээллүүд дотооддоо хийж үзсэн. Энэ дээр ялангуяа I дүгээр шатлалын буюу сум, өрхийн эмнэлгүүд дээрх энэ өвчний ангиллууд түүнд олгогдож байгаа санхүүжилтийн үйл ажиллагааны асуудал нэлээн маргаантай асуудлууд гаргаж байгаа.

Ялангуяа нэг дүгээр шатлал дээр 2 дугаар шатлалын хэмжээнд хийгдэх тусламж үйлчилгээг I дүгээр шатанд хийсэн тохиолдолд энэний санхүүжилтийг хэрхэн олгох вэ гэдэг I асуудал.

Хоёрдугаарт яг хүндэрч байгаа асуудал энэ цахимжуулалтын үйл ажиллагаатай холбоотой интернэтийн хурдын асуудал, шинжилгээний асуудал зайлиггүй сум дээр хийгдсэн асуудлыг одоо аймгийн төв рүү явуулах уу, үгүй юү гэдэг ч юм уу. Ийм асуудлууд байгаа учраас энэ дээр бол анхаарч зайлиггүй ажиллах ёстой.

Хоёрдугаарт энэ гүйцэтгэлийн санхүүжилттэй холбоотой асуудал байгаа. Гүйцэтгэлийн санхүүжилтийн асуудал бол түрүүнд хэлсэн бас нэр дэвшигч нь 2016 оноос хойш хойш энэ хууль эвдэрсэнтэй холбоотойгоор ялангуяа энэ эмчилгээний өртөг тэгээд өгөөжийн асуудлыг харьцуулж байж гаргаж ирэх хэрэгтэй. Зайлиггүй заавал энэ өвчлөлийн ангиллуудыг 2, 3 дугаар шатлалын эмнэлэгт биш 1 дүгээр шатлалын эмнэлгүүдээр аль хэсгүүдийг нь их бүрэн шийдвэрлэх боломжтой гэдэг талаар зайлиггүй харах хэрэгтэй. Энийг харахын тулд хамгийн чухал зүйл Үндэсний хорооны дэргэд нөгөө техникийн хороо гэж байх ёстой. Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулиар энэ техникийн хороог яаралтай байгуулж тэнд мэргэжлийн судлаач, шинжээч олон улсын туршлага гэх мэт олон зүйлүүдийг авч байж яах нь вэ энэ тодорхой Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлөөс гарсан тогтоолуудад шинэчлэлт хийх зайлиггүй шаардлага байгаа гэж.

Гуравдугаарт энэ даатгуулагчийн зүгээс хэрхэн ажиллачих вэ гэж. даатгуулагчийн үг бол бид төлөөлж.

П.Анужин: *Яг тодорхой бодлогын хариулт байна уу? 3 дээр үлдсэн юм. Болсон тэ? 2 номерт өөрийгөө танилцуулаад тодорхой хариулт өгөөрэй.*

Ш.Зоригоо: *Нэр дэвшигч Зоригоо байна. Ер нь бол эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг Эрүүл мэндийн даатгалын газар хянадаг болох тогтолцоо руу шилжих байх. Юу вэ гэхээр тухайн*

үйлчлүүлэгч та ямар удирдамжаар ямар хэрэгслээр, ямар эмээр, ямар тусламж үзүүлсэн бэ гэдэг ийм хяналтын тогтолцоо явах ёстой. Тэрний нэг хэсэг нь өвчний түүх, саяын тэр эх олонлог гэж яриад байгаа. Тэр нь юу вэ гэхээр тусламж үйлчилгээний арваад хувийг нь л эзлэх байх. Тэгэхлээр даатгал хасвал тэр арваад хувиас дооших хэсэгт нь даатгалаа хасах асуудал ярих байх.

Үлдсэнийг нь бол Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газар дээр мэргэжлийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд үнэлгээ өгдөг тийм чадвартай мэргэжилтнүүд ажилладаг болох байх гэж харж байгаа.

Хоёр дахь асуулт нь юу вэ гэхээр энэ Үндэсний зөвлөлд орвол Эрүүл мэндийн үндэсний зөвлөлөөс гарч байгаа тогтоолуудын алдаатай хэсэг дээр илүү анхаарах ёстой байгаа юм. Юу вэ гэхээр Эрүүл мэндийн даатгалын хууль дээр болохоор нэмэлт төлбөр авч болохгүй. Биш ээ даатгалын хууль дээр хамтын төлбөр хийнэ ээ гэгчихсэн байхад тогтоол дээр нь нэмэлт төлбөр авч болохгүй ээ гэх мэтчилэн.

Хоёрдугаарт, саяын эх олонлог мэтийн ийм алдаатай тушаалуудыг цэгцлэх байх.

Хоёрдугаарт, ЭМЯ-ныхаа бодлоготой уялдаж тушаал шийдвэрүүдэд нь анхаарах байх.

Гуравдугаарт, Мэргэжлийн бөгөөд энэ даатгалыг хэрэглэгч олон жилийн туршлагынхаа хувьд тухайн тушаал тогтоол нь хэр амьдрал дээр буухаар байна гэдэг талд нь мэргэжлийнхээ талаас хувь нэмрээ оруулах байх гэж хардаг. Баярлалаа.

П.Анужин: *Жаргалмаа гишүүний тодруулгын өмнө бас нэг зүйл хэлье. Сая энэ эрүүл мэндийн техникийн хороо ЭМДҮЗ-ийн дэргэдэх техникийн хороо байгуулах тухай ганцхан нэр дэвшигч*

дурдаж байна шүү. Тэгээд бид нар өмнө нь Байнгын хорооны зүгээс энэ техникийн хороо байгуулах албан бичиг бид нар ЭМЯ руу зөндөө явуулж байсан. Тэгээд энэ ерөөсөө хангалттай ажиллахгүй байгаа. Тэгэхээр энэ асуудлыг дурдаж ийм техникийн хороо байгуулах бид нар үүрэгтэй гэдгээ мэдэж хариулж байна гэдэг бас 1 алхам шүү. Энэ тухай бас та нар хамгийн түрүүнд толгойдоо хийж хамгийн түрүүнд шийдэх ёстой асуудал чинь бас энэ юм байгаа юм шүү.

Бадарчийн Жаргалмаа гишүүн тодруулъя.

Б.Жаргалмаа: Баярлалаа.

Сая ер нь яг энийг л тодруулах гэсэн юм. Өөрөөр хэлэх юм бол гүйцэтгэлээр санхүүжиж байгаа энэ цаг тохиолдолд бид нар үйлчлүүлэгчдээ чанартай үйлчилгээ үзүүлээд эмч мэргэжилтнүүд маань үзүүлсэн үйлчилгээгээрээ тийм ээ хангалттай цалин авах тэр боломжийг нь нээж өгөх. Өнөөдөр яг энэ техникийн хороо мэргэжлийн салбарын дүгнэлт гаргах ийм хороо байхгүйгээс шалтгаалан тийм ээ алдаатай дүгнэлт гаргах нөгөөтээгүүр даатгалаас авах санхүүжилт авч чадахгүй байх ийм зүйл өгүүлэгдээд байгаа байхгүй юу. Өөрөөр хэлэх юм яг өнөөдөр ажиллаж байгаа энэ даатгалын байгууллага дээр эмнэл зүйн мэргэжилтэн байна уу, үгүй юү гэдэг зүйл.

Өнөөдөр яагаад МДҮЗ дээр тийм ээ одоо ийм ТББ гэдэг юм уу үйлдвэрчнээс хүмүүс нэр дэвшээд байгаа юм биш гэж олон нийт бид нараас асууж байна. Тэгэхээр яг энэ мэргэжлийн салбарын үзүүлэлтээр дүгнэх техникийн хороог чадвартай мэргэжилтнүүдээр хангаж ажиллуулах шаардлага байна гэдгийг ЭМЯ онцгойлон анхаарч энэ дээрээ ажиллах байх гэж бодож байна.

Тийм учраас таны асуулт.

П.Анужин: Тийм ЭМДҮЗ-ийн дарга энэ дээр анхаарч ажиллах ёстой. Байнгын хорооны зүгээс удаа дараа энэ дээр бид нар анхаарч албан бичиг явуулж байсан шүү гэдгийг би бас энд хэлэхийг хүсэж байна. Сонгогдоод ажиллах гишүүд бол ерөөсөө энэ техникийн хороо өөрөө маш чухал мэргэжлийн нарийн ийм дүгнэлт гаргадаг учраас энэ ажил дээр онцгойлон анхаарах шаардлагатай гэдгийг та бүхэндээ хэлье.

Батсүхийн Саранчимэг гишүүн асуулт асууна.

Б.Саранчимэг: Баярлалаа. Тэгэхээр Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн гишүүнд нэр дэвшиж байгаа дэвшигчээс тодруулж асуух зүйл байгаа.

Тэгэхээр 2020 онд Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн төсөв болон энэ холбогдох бусад хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруу нууснаар энэ 2021 оноос эхэлж эрүүл мэндийн салбарын санхүүжилтийн тогтолцооны шинэчлэлийг эхлүүлсэн байдаг. Тэгэхээр үүний үр дүнд Эрүүл мэндийн даатгалын гүйцэтгэлийн санхүүжилтийг хэрэгжүүлж эхэлсэн. Гэсэн хэдий ч гэсэн энэ хэрэгжиж байгаа ч гэсэн бас тулгамдсан ийм асуудлууд байгаа учраас эндээс бас тодруулж асууя гэж бодож байна. Эрүүл мэндийн даатгалын санд тулгамдаж байгаа 1 асуудал тус сангийн тэнцэл гэж эрүүл мэндийн сайд Чинзориг бас Байнгын хороонд хийсэн мэдээлэлдээ бас хэлж байсан. Тэгэхээр Монгол Улсад өнөөдрийн байдлаар эмнэлгийн 42000 ор байгаа нь дэлхийн дунджаас 4 дахин их, өндөр хөгжилтэй орнуудынхаас 2 дахин их байгааг хэлсэн.

Тэгэхээр энэ шаардлагагүй эмнэлэгт хэвтэх явдал өндөр хэвээр байгаа учраас энэ эмнэлгийн үр ашгийг бууруулж байгаа талаар бас ярьж байгаа. Тэгэхээр манай хүн ам цөөтэй ийм газар ялангуяа бас суманд урдах зардал нь өндөр байсан. Сум дундын эмнэлгийн

тусламж мөн үйлчилгээний гүйцэтгэл хангалтгүйн улмаас санхүүгийн хүндрэлд орсон гэж байгаа. Тэгэхээр эдгээр болон бусад асуудлаас болж Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн тэнцэл алдагдаж байгаа. Тэгэхээр энэ сангийн тэнцлийг хангахын тулд ямар арга хэмжээ авна гэж үзэж байна аа? Энэ дээр 1 тодруулга авах гэсэн юм. Баярлалаа.

П.Анужин: Бүх нэр дэвшигчид мөн түрүүний адил хариулна 2 номерын микрофонд хариулаад явъя. 2, 3 дугаар номерын микрофонд. Хөөе энэ Байнгын хорооны хурал битгий үймүүлээд бай. Алив энэ нэр дэвшигчид асуултад хариулах гээд байна бид нар эрүүл мэндийн асуудал шийдээд байна. Битгий хурал өөр Байнгын хорооны гишүүд битгий хурал үймүүлээд бай.

С.Эрдэнэбат: Нэгдүгээрт асуулттай би бас санал байр суурьтай ирэл санал нэг байна. Монгол Улсад хэтэрхий олон эмнэлгүүд бас 1 талаараа бий болсон. Энэ энэ нь өөрөө нэгдүгээрт удирдлагын зардал, тогтмол зардлыг бол өсгөөд нийт хувьсах зардал буюу даатгуулагчид очиж байх ёстой зардлууд эмнэлгийн удирдлагын зардал тогтмол зардал бусад зардлууд руу хуваагдаж байгаа учраас төрөлжиж тодорхой чанартай үйлчилгээ явуулах энэ юм нь бас нэг талаар алдагдаад байгаа юм.

Тийм учраас бид нар энэ эмнэлгийн байгууллагуудтай гүйцэтгэлийн гэрээ контракт байгуулахад яг одоо чухал хэрэгцээтэй гэсэн эмнэлгүүдээ ангилж тодорхой чиглэлээр нь илүү чанартай илүү мэргэшүүлэх, илүү давхацсан үйл ажиллагаануудыг явуулахгүй байх энэ чиглэл рүү ер нь бас бодлогын арга хэмжээнүүдийг бас авах шаардлагатай гэдэг. Ийм л бодол байдаг юм. Нөгөө талаар зарим эмчилгээ үйлчилгээнүүдийг бид нар үзүүлж чадахгүй бас байдаг. Яагаад гэхээр өртөг их өндөр. Тэгээд гадаад руу явахаас өөр аргагүй байдаг. Тэгэхэд тийм эмнэлгүүдийг бас бид нар зарим талаар энэ санхүүжилттэй

сонирхлыг нь татах гэдэг юм уу ийм бас юмыг тавьж өгөхгүй бол яг үнэнийг хэлэхэд зарим хүмүүс очиход 3, 4 эмнэлэг рүү явдаг яг ижилхэн эмчилгээг ингээд давхар давхар хийж санхүүжилтийг авах тийм бараг уралдаан болчих гээд байх гүйцэтгэлийн санхүүжилтийн ийм бас сөрөг цоорхой гарч ирээд байна гэдгийг хэлмээр байна.

П.Анужин: 3 номерын микрофонд нэр дэвшигчид өөрсдийгөө танилцуулаад асуултдаа хариулаарай.

Т.Баясгалан: Нэр дэвшигч Баясгалан байна.

Саяын асуулттай бол санал нэг байна. Энэ Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн энэ тэнцэл гэдэг мэдээж хамгийн чухал. Энэ сан бол өөрөө бие даасан төлбөрийн чадамжтай ийм байх ёстой. Үүний тулд мэдээж сангийн үйл ажиллагааг бол сайн зохион байгуулах ёстой. Зүгээр миний бодож байгаагаар боддог юм. Монголд бол энэ эрүүл мэндийн талаарх энэ хүмүүсийн мэдлэг ойлголт ер нь жоохон өрөөсгөл юм байна. Заавал л ямар нэгэн юм болвол эмнэлэгт хэвтэх гээд байдаг, нэгдүгээрт.

Дээрээс нь энэ санхүүжүүлж байгаа зарчимдаа бид нар бас нэлээн сайн анхаарах ёстой. Үнэхээр энэ давхар янз бүрийн байдлаар санхүүжилт олгодог, Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн мөнгийг зөвхөн нэг санхүүжилт авах хэрэгсэл гэж ингэж хардаг. Зохиомол элдэв ашиг сонирхол шургалдаг тийм ээ. Энэ байдал дээр ер нь хяналт тавих хэрэгтэй.

Дээрээс нь би бодож байгаа юм. Тэр оношийн бүлэг тэр нэг 705 төрлийн эмнэлэг үйлчилгээнд санхүүжилт олгож байгаа. Тэрийгээ эргэж сайн харж ер нь энэ даатгалын сангийн санхүүжилтийг маш оновчтой л болгох ёстой юм байна. Энэ талаар л ер нь нэлээн анхаарна гэж бодож байна даа.

Баярлалаа.

П.Анужин: Хоёр номерын микрофонд хариулъя.

Н.Одонгуа: Нэр дэвшигч Одонгуа байна.

Саранчимэг гишүүний асуултад хариулъя.

Тэнцлийн асуудлыг сангийн тэнцлийн асуудлыг ярьж байна. Энэ их чухал юм байгаа юм. Бид нар өнөөдөр хүртэл энэ тэнцлийг тогтвортой байлгаж чадаагүй нэг ийм орон зай юу вэ гэхээр бодлогын судалгаа хийдэггүй. Тэгэхээр бодлогын судалгааны нөгөө үр дүн байхгүй болохоор тухайн шийдвэр гаргагч нар эмнэлгийн тоог нэмэх юм уу, хасах юм уу, эмийн сангаа нэмэх юм уу хасах юм уу гэдэг ийм урьдчилсан статистик тоо баримтаар үндэслэж шийдвэр гаргаж чаддаггүй учраас энэ дээр маш их алдаа дутагдлууд их байгаа. Тэгэхээр бид нар ерөөсөө юу гэдэг юм 10 жилийн дараа Монгол Улсад яг орны тоо хэд байх юм, ямар өвчлөл ихсэх юм, ямар эмчийн тоог хэдээр цаашид нэмэх вэ гэдэг маань угаасаа дэлхий дээр эрүүл мэндийн энэ салбарт байнга хийгдэж байдаг судалгааны аргуудаар хийгдээд явж байдаг. Тэгж байж энэ нь төлөвлөгдөж байдаг. Тэгэхээр бид нар төлөвлөж чадахгүй байгаад байгаа юм.

Хэрвээ энэ бодлогын судалгаанууд хийгдэж байсан бол иймэрхүү зүйлүүд гарахгүй байсан юм болов уу гэж харж байгаа юм.

Хоёрт энэ зарим сум дундын эмнэлэг ч юм уу санхүүжилт авч чаддаггүй хүндрэлүүд байгаа. Тэгэхээр энэ маань юутай холбоотой вэ гэхээр анхан шатны тусламж үйлчилгээний багцаа бид нар нэмэгдүүлж чадаагүй. Яг багцынхаа тоог нэмэгдүүлж чадаагүй, тэгээд багцаа яг ямар тусламж үйлчилгээнд олгох вэ гэдгээ шийдэж чадаагүй, өртгөө бас тооцож чадаагүй байдлуудаас болоод

энэ санхүүжилт олгогдоогүй ийм зүйлүүд бас гарсан. Тэгэхээр бид нар ерөөсөө энэ яг *universal help coverage* гэж ярьж байгаа энэ зарчмынхаа дагуу анхан шатны тусламж үйлчилгээний багцыг оновчтой байдлаар нэмэгдүүлэх өртгийг нь яг бодитой тооцох ажлууд хийгдэх ёстой гэж харж байгаа.

П.Анужин: 3 номерын микрофонд нэр дэвшигч өөрийгөө танилцуулаад.

Ж.Гэрэлмаа: Нэр дэвшигч Гэрэлмаа байна. Тэгээд Саранчимэг гишүүний асуултад хариулъя.

Тэгэхээр сангийн тэнцлийг хангах нь өөрөө ЭМДҮЗ-ийн гол чиг үүргийн нэг байгаа. Тэгэхээр сангийн тэнцлийг бид нар хангахын тулд орлого зарлагын балансыг л тэнцүүлэх үүрэгтэй. Тэгэхээр эхний ээлжид бол бид нар орлогыг нэмэгдүүлэх ямар арга хэмжээ байна гэдэг дээр илүү анхаарлаа хандуулах зайлиггүй шаардлагатай байгаа.

Тэгэхээр эхний ээлжид бол бид нар түр төлбөрийг нь хариуцах иргэдийн шимтгэлийн хэмжээ харьцангуй бага байгаа учраас тэрийг нэмэгдүүлэх боломж байна уу, байвал тэрийг нэмэгдүүлэх.

Хоёрдугаарт нь хангалтгүй байгаа хүн амын бүлэг байгаа тэ? Малчид тэгээд оюутнууд эд нар маань хангалттай ЭМД-даа хамрагдахгүй байгаа. Тэгэхээр энэ бүлгийн хүмүүсийг яаж бид нар илүүтэй хамруулах вэ гэдэг талын арга хэмжээг зайлиггүй авах хэрэгтэй байгаа. Тэгэхээр орлогыг аль болох нэмэгдүүлж байж дараа нь бид нар даатгуулагчдаас санхүүгийн эрсдэлээс хамгаалах арга хэмжээг авч хэрэгдүүлэх боломжийг бүрдүүлнэ ээ. Нөгөө талаасаа зардлыг бууруулах хүрээнд бас хэрэгжүүлэх арга хэмжээ зайлиггүй байгаа. Энэ дээр бид нар нэн шаардлагагүй мөртөө ихээхэн зардлыг эзлээд байгаа тэр тусламж үйлчилгээнүүд дээр илүү анхаарлаа хандуулаад эдгээр тусламж үйлчилгээг

яаж илүү үр дүнтэй бөгөөд эдийн засгийн хувьд үр ашигтай байдлаар хэрэгжүүлэх боломжтой вэ гэдэг дээр арга хэмжээ авах хэрэгтэй.

Тухайлах юм хэвтүүлэнгээс нь хасаад өдрийн эмчилгээ, эмийн үнийн хөнгөлөлт гэх мэт рүү оруулах боломж бас байгаа. Нөгөө талаасаа манай санд хуурамч нэхэмжлэлийн асуудал бас ихээхэн байна гэдэг нь судалгаагаар бас харагдаад байгаа.

Тэгэхээр энүүнтэйгээ бас зайлиггүй бас тэмцэх шаардлагатай байгаа юм.

П.Анужин: 2 номерын микрофонд бэлдэж байхгүй. 2, 3 дээр хоёуланд нь хариулж болно. 3 номерын микрофонд өөрийгөө танилцуулаад тодорхой хариулт өгөөрэй.

Б.Алтанхуяг: Баярлалаа. Даатгуулагчийг төлөөлж нэр дэвшиж байгаа. Монголын төмөр замчдын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны дэд дарга Алтанхуяг байна.

Ингээд Саранчимэг гишүүний асуултад хариулъя.

Нэгдүгээрт, энэ Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого зарлагын асуудал сүүлийн 5 жилд энэ 2023 онд 1.4 их наяд төгрөг байгаа. Мэдээж даатгалын санхүүжилтийн асуудал даатгалын сангийн үйл ажиллагааны асуудал тайлан тэнцлийг энэ Үндэсний зөвлөлийн хуульд заагдсан чиг үүрэг байгаа. Энэ хүрээнд орлогыг нэмэгдүүлэх тухай асуудал зардлыг нөгөө талдаа бас үр ашигтай зөв захиран зарцуулах тухай 2 ойлголт гарч ирнэ. Орлогыг нэмэгдүүлэхтэй холбоотойгоор нэгдүгээрх хамгийн том бүлэг ялангуяа энэ Жижиг дунд үйлдвэрлэл албан бус секторт ажиллаж байгаа иргэдийн ЭМД-ыг хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх үүгээрээ дамжуулж сангийн орлогыг нэмэгдүүлэх асуудал байгаа. Ялангуяа энэ жишээлбэл явцуу утгаар хэлбэл жишээлбэл

Нарантуул дээр наймаа хийж байгаа. Гэтэл яг бодит орлогоо хууль тогтоомжид заасны дагуу мэдүүлж тэндээсээ 2 хувийн шимтгэлээ төлж байна уу, үгүй юү гэх мэтчилэн ийм нөлөөллийн ажлууд хяналтын ажлуудыг нэгдүгээрт хийх ёстой.

Хоёрдугаарт нэг чухал асуудал бол ялангуяа энэ Эрүүл мэндийн даатгалын санг төлснөөр ямар үр ашигтай юм бэ? Би ямар эрсдэлээ өнөөдөр би ирээдүйд учирч болох эрсдэлээ даатгуулж байгаа юм бэ гэдгийг бас энэ ялангуяа цахим орчинд ийм нөлөөллийн ажлуудыг хийснээр энэ орлогыг нэмэгдүүлэх асуудал.

Хоёрдугаарт тэнцэл дээр болэнэ зардлын асуудал зайлиггүй яригдаж байгаа. Түрүүнд Саранчимэг гишүүн ялангуяа энэ сумын Эрүүл мэндийн даатгалын үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээж Үндсэн хуулиар бол төрөөс иргэдийн эрүүл мэндийг хамгаалах үүрэгтэй. Нөгөө талдаа иргэний Үндсэн хуульд заагдсан нэг үүрэг байгаа юм. Энэ бол эрүүл мэндээ сахин хамгаалах журамт үүрэг гэж. Энэ хүрээндээ ялангуяа энэ өвчлөлийг бууруулах энэ халдварт бус өвчлөлийн нэмэгдүүлэлтийг зогсоох энэ нийгмийн эрүүл мэндийн асуудал, эрүүл мэндээ хамгаалж ажиллаж байгаа, хамгаалж байгаа иргэдийг хэрхэн урамшуулах гэх мэтчилэн энэ тогтолцоог зайлиггүй оруулах ёстой. Үнэхээрийн өндөр өртөгтэй эмчилгээ, үйлчилгээнд хамрагдах тохиолдолд энэ тохиолдолд давхар даатгалын системийн асуудлыг бас харж үзэх.

П.Анужин: Баярлалаа. 2 номерын микрофонд нэр дэвшигч хариулт өгье.

Ш.Зоригоо: Нэр дэвшигч Зоригоо. Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнийхээ бодлого одоогийн Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль ерөнхийдөө ямар өвчлөлийг хэдэн онд хэдий хэмжээнд хүргэчихсэн байх вэ? Дээрээс нь ямар технологиуд хэдэн жилийн дараа ямар

түвшинд хүрчихсэн байх вэ гэсэн ийм бодлогуудаа дагаж бодлогын шийдвэрүүдэд оролцох байх гэж хардаг. Юу вэ гэхлээр жишээлбэл Монголд 26 эмчлэх боломжгүй өвчин байгаа. Тэгээд энийг даатгалын бодлого улсын бодлогын чиглэлээр харьцангуй даатгалыг нь их өгч хувийн болон улсын эмнэлгүүдийнхээ технологийн дэвшилийг дэмжих талаар ажиллах байх гэж хардаг.

Дараагийнх нь юу вэ гэхээр яах ч арга байхгүй хэвтэн эмчлүүлэх хэсгийг багасгаж амбулаторийн буюу клиникийн хэлбэр рүү эмийн эмчилгээ рүү шилжүүлж ингэж явж байж манай даатгалын ачаалал буурах байх гэж хардаг. Энэ дээр нь бодлогын талаас нь зохицуулалт хийх ёстой байх гэж боддог. Мэдээж өртгийнх нь талд нь мэргэжлийнхээ хүмүүсийн даатгал хэрэглэж байгаа чиглэлийнх нь саналуудыг нь аягүй сайн авч хэрэгжүүлэх ёстой юм болов уу гэж боддог оо. Баярлалаа.

П.Анужин: Батсүхийн Саранчимэг гишүүний асуусан асуултад нийт нэр дэвшигчид хариулт өгч дууслаа.

Асуулт асуух гишүүдийн нэрсийн дараалалд Мөнхөөгийн Оюунчимэг гишүүний нэрийг хийчих. Мөнхөөгийн Оюунчимэг гишүүн үг, асуулт хамт явж байгаа гишүүд ээ. Мөнхөөгийн Оюунчимэг гишүүн асуулт асууна.

М.Оюунчимэг: Энэ бүх хүмүүсийн саяын асуултад хариулж байгаа байдлаас харахад яг үнэнийг хэлэхэд Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөл ямар үүрэгтэй юм, Үндэсний зөвлөл өнөөдөр ямар асуудал тулгарчхаад энийг зайлшгүй шийдэхгүй л бол болохгүй байгаа гэдэг дээрээ үнэхээр ерөнхий мэдээлэлтэй байна. Та бүхэн бүгдийг чинь харж байхад. Би энд үнэнийг хэлэхэд бодит байдал юу болоод байна гэхээр бид нар 2017 онд эрүүл мэндийн салбарт гүйцэтгэл дээр суурилсан шинэчлэл хийсэн. Энэ бол үнэхээр чухал шинэчлэл байсан.

ДНБ-д эрүүл мэндийн салбарын эзлэх хувь 3, 4 хувиас хэтэрдэггүй байхад бид өнөөдөр ёстой Нийгмийн бодлогын байнгын хороо тэгээд Улсын Их Хурал, Засгийн газартайгаа хамтарч байж өнөөдөр 7.6 хувьд аваачсан. Өнөөдөр 1.4 их наяд гэж баталдаг болсон. Тэрнээс илүү энэн дээр юу ирж байна гэхээр сая та нар орлогыг нэмэгдүүлэх. Ингээд л янз янзын юм яриад байна л даа. Гэтэл бид ингээд санхүүжилтийг нь эрх зүйн орчинтой нь шийдэж өгөөд байхад тэнд юу байгаад байна гэхээр нэгдүгээрт яг энэ эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ нь уруугаа харчихсан, эм эмнэлгийн тоног төхөөрөмж дагасан бизнесийн бүлэглэл энэ эрүүл мэндийн салбарыг мөлхөхөд хүргэж байна шүү дээ.

Энэ хүмүүсийн төлөөллүүд ихэвчлэн Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлд ордог орсоор ирсэн. Тэгээд хариуцлага тооцож чаддаггүй, тэр бизнестээ үйлчилж ирсэн. Бид нар энийг өөрчлөхгүй бол энэ салбар бид хэдийгээр ингээд орлогыг нь нэмээд л төсөв болгон дээр мөнгийг нь нэмээд байхад бүтэхгүй юм байна. Харин нөгөө эмч нарын цалин олигтой нэмэгдэхгүй эрүүл мэндийн салбар маань олигтой өндийж чаддаггүй. Өнөөдөр хүртэл эмнэлэгт хэвтэхэд 2, 3 сарын дараа хэвтэх эрх олдож байна шүү дээ өнөөдөр.

Тэгэхээр энэ шалтгааныг та нар маань өнөөдөр хэн нь ч ярихгүй байна л даа харж байхад. Тэгээд энэнтэй тэмцэж чадах юм уу эсвэл дахиад л бүлэглэл орж байна уу гэдэг асуудал байгаад байгаа юм.

Тийм ч учраас бид нээлттэй сонсгол хийж, шинжээч томилж энэ асуудлыг ингэж арай өөрөөр яагаад байгаа хэрнээ л би өнөөдөр Эрдэнэбат дарга маань энд сууж байна. Үйлдвэрчний эвлэлийн төлөөлөл гэхээр хүний нөөц байхгүй байна гээд нөгөө л нэг салбараасаа хүн оруулаад ирж байна. Тэр маань үнэхээр чадаж байна уу үгүй юу. Өмнө Эрдэнэбат дарга хэлж байсан өмнө манай үйлдвэрчний эвлэлээс

даатгуулагчийг төлөөлж оролцож байсан хүмүүсийн үед ийм том том алдаа гарч байгаа юм чинь бид нар эргээд хариуцлага тооцож энэ асуудлын алдаа оноог нь ярьж байж дараагийн удаа энэ алдааг засахгүйгээр хүнээ томилж байя гээд Эрдэнэбат дарга маань хэлж байсан.

Одоо энэ дээрээ анхаарч ажиллаж орж ирж байгаа байх гэж би бодож байна. Өөрөө бол энэ дээр бас надтай их санал нийлж ярьдаг хүн.

Тийм учраас хариуцлагатай байх хэрэгтэй байна. Тэрнээс биш та нарын саяын яриад байгаа зүйл бол салбарын яам бусад зүйлүүд бол хийчих зүйл.

Та нар тэнд ёстой нөгөө воч догийн үүрэг гүйцэтгэж, тоо бодож, тооцоо судалгаа, хяналтыг нь тавиад, энэ зарцуулсан мөнгийг зөв юманд орж уу, үгүй юу гэдгийг, тэгээд алдаа оноог нь тухай бүрд нь засах л үүрэгтэй очиж байгаа хүмүүс шүү дээ. Тэрийгээ л сайн ойлгох хэрэгтэй байна шүү гэдгийг би хэлье ээ гэж бодож байна.

Тэгээд сая Эрдэнэбат даргаас би нэг асуулт асуухад өмнө Амгаланбаатар дарга байсан. Бас өмнө нь үйлдвэрчний эвлэлийн үе үеийн ерөнхийлөгч нар дандаа байсан. Өнөөдрийг хүртэл Эрүүл мэндийн даатгалын энэ тогтолцоо энэ маань олигтой болж өгөхгүй байгаа шалтгаан дээр та дүгнэлт хийж орж байгаа. Та өөрөө бас орж ирж байна. Өмнө нь бас орж ирээд буцаж байсан. Дүгнэлт анализ хийж энэ дээр бид нар ингээж ажиллана, ийм хүн ийм өөрчлөлт хийж байгаа ингээж алдаа оноон дээрээ засаж байгаа гэсэн зүйл байна уу гэдэг дээр нэгт хариулт авчихъя.

Хоёрт нь Чинзориг сайд гараад явчихвуу. Ер нь Нийгмийн бодлогын байнгын хороо нэг ирэх 7 хоноогоос ч юм уу эсвэл дараагийн 7 хоногт энэ эмнэлэгт хэвтэх мэдээж сая хэлээд байна л даа. Эмнэлэгт хэвтэхийг нь болиулж аль болохоор урьдчилан сэргийлж эм

тариагаар юм уу тэ, амбулатори маягаар ингээд явчих нь дээр байна гээд байгаа юм. Гэтэл хүн үнэхээр одоо ингээд бид нар сая иргэдтэй уулзлаа. Өчигдөр уржигдар уулзаад л явж байхад эрүүл мэндийн эмнэлэгт хэвтэнэ гэдэг бол зүгээр одоо хамгийн наад зах нь 3, 4 сар, 7 сард байна, 6 сард байна гээд бүр үнэхээр амаргүй байна. Тэр болтол хүлээж байгаад өгөх үү гэдэг асуудал яригдаж байна. Гэтэл бид нар төсөв хөрөнгийг нь ингээд нэмээд байдаг. Тэгээд энэ дээр бид нар ер нь нэг дүгнэлт хийж хэлэлцүүлэгт нэг орж энэ асуудлыг хөндөхгүй бол бас болохгүй байна шүү гэдгийг хэлчихье ээ.

П.Анужин: Оюунчимэг гишүүн чухал санал хэллээ. Бусад гишүүд ч гэсэн бас асуулт асуусан гишүүд дор бүрнээ бас тунгаагаад байж байгаа. Санал асуулт явагдах тул.

Үг хэлэх гишүүдийн нэрсийг авчихъя. Бас гишүүд маань үг хэлэх саналтай байгаа. Дэгээрээ үг хэлэх дэг байхгүй шүү дээ тийм ээ. Тэгэхдээ энэ өөрөө их чухал асуудал эрүүл мэндийн тулгамдсан асуудал учраас гишүүд бас үг хэлэх нь зөв гэж Байнгын хороо үзэж байна. Үг хэлэх гишүүдийн нэрийг авъя. Цэндийн Сандаг-Очир гишүүнээр үг хэлэх гишүүдийн нэрсийг тасалж байна.

Чинзориг гишүүний нэрийг үг хэлэх гишүүдийн нэрсийн дараалалд оруулахыг хүсэж байна.

Жигжидсүрэнгийн Чинбүрэн гишүүн үг хэлнэ.

Би тэрийг санал гэж бодсон, би тэрийг санал гэж ойлгосон. Эрдэнэбат Ерөнхийлөгч хариулъя. Өөр бодлого баримталж орж ирсэн юм уу л гэдэг маш тодорхой асуулт байсан. 2 номерын микрофоныг өгье.

С.Эрдэнэбат: Үндэсний зөвлөлийн гишүүдэд бид бүхэн манай үйлдвэрчний эвлэлийн байгууллагад эмнэлгийн мэргэжилтнүүд олон байдаг. Тэгэхдээ

ашиг сонирхлын тодорхой зөрчил үүснэ гэдэг үүднээсээ тэр хүмүүсээ оруулаагүй. Харин тэр хүмүүсийг тэр техникийн хороонд гэдэг юм уу жинхэнэ үйлчилгээгээ үзүүлж байгаа хүмүүсийн төлөөлөл байгаа учраас тэнд орж ажиллах тийм боломж бололцоо нь байгаа. Энэ нэр дэвшиж байгаа хүмүүсийн хувьд бас хатуу бид нарт үү Үйлдвэрчний эвлэл хамтын ишийдвэрийн байгууллага. Ямарваа нэгэн ашиг сонирхлын зөрчил гэдэг юм уу зөвхөн тухайн салбараа төлөөлөхөөс гадна энэ үндэсний хэмжээнд нийт даатгуулагчийг төлөөлж байгаагийн хувьд ямарваа нэгэн ашиг сонирхлын зөрчил гаргавал өөрсдөө энэ зөвлөлөөс эргүүлэн татахаас гадна үндсэн ажилтай чинь хариуцлага ярина гэдэг ийм асуудлаар бол бид бүхэн нэр дэвшүүлж байгаа юм.

Тийм учраас тэр ашиг сонирхлын зөрчил гэдэг асуудал дээр бол одоо бас санал нэгтэй байна. Нөгөө талаас Үндэсний зөвлөлд аливаа асуудал оруулахад би өмнөх өмнөх хүмүүст нь бас харж байхад ерөөсөө Үндэсний зөвлөлд бэлдэж ирсэн зүйлүүдийг нэг хоногийн өмнө тараагаад л бараг үндсэндээ гар өргүүлэх гэдэг юм уу ийм байдлаар явж ирсэн байна лээ.

Тэгэхээр энийг бол эргээд бид бүхэн шаардлагатай тохиолдолд доор хаяж хэлэлцэх гэж байгаа асуудлыг 14 хоног, сарын өмнө тавьж олон нийтийн санал хүсэлтийг авах мэргэжлийн байгууллагууд ишийдвэр гаргаж байгаа Байнгын хороодын хүмүүсийн санал хүсэлтийг авч байж гаргахгүй бол маш чухал ишийдвэрүүдийг таамгаар үндсэндээ бэлдэж ирсэн байдалд нь гар өргөх байдлаар явж ирсэн нь том алдаа болсон юм байна.

Тийм учраас бид нар илүү их нээлттэй илүү их бас мэргэжлийн тэр техникийн хороо хүмүүсийн дүгнэлт саналыг олон талаас нь харж байж ишийдвэр гаргахад бол тавина. Тэгээд та бүгд дэмжсэн тохиолдолд үйлдвэрчний

эвлэлийн байгууллагын төлөөлөл маань нийт ажил хөдөлмөр эрхэлж байгаа түүний гэр бүл манай ахмадууд ч бас орно.

Тийм учраас энэ төлөлт бас мэргэжил ёс зүйн хариуцлагаа ухамсарлаж ажиллана гэдгийг бас хэлмээр байна.

П.Анужин: Гишүүд үг хэлнэ. Хэлэлцэж буй асуудалтай холбоотойгоор Жигжидсүрэнгийн Чинбүрэн гишүүн үг хэлье.

Ж.Чинбүрэн: Баярлалаа. Бүгдэд нь энэ өдрийн мэнд хүргэе ээ. Бид эрүүл мэндийн салбарын маш чухал асуудлыг хэлэлцэж байна. Ерөөсөө бид нарын эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ хөгжих, эс хөгжих нь бол энэ даатгалын үндэсний зөвлөлийн гишүүдийн ишийдвэр тэдгээрийн оролцоо мэдлэг чадвар шууд нөлөөлөх ийм байгууллага болж байгаа. Тийм учраас энэ татвар төлөгчдөөс мөн төрөөс дааж байгаа төр өгч байгаа санхүүжилтийг зөв зохистой иргэн бүрд хүрдэг ийм эмнэлгийн тусламж болох том зорилгыг биелүүлэхэд та бүгдийн оролцоо асар их.

Тийм учраас та бүгдийн мэдлэг энэ шинэ хууль гарсан хуулиудтай холбоотой үйл ажиллагаануудыг чиглүүлэх нь та бүгдээс шууд хамааралтай шүү.

Тийм учраас та бүхэн бол хичээж илүү их ард иргэддээ эмнэлгийн тусламжийг хүртээмжтэй өгөх тал дээр анхаарч оюун санаагаа байнга чилээж эмчлүүлж байгаа эмнэлгүүдээр явж үзэж харж бүүр байнгын Их Хурлын гишүүд бид нар чинь бол ард түмний сонгосон төлөөлөл. Энэ төлөөлөлтэй л адилхан л гэсэн санааг энд хэлэх гээд байгаа юм.

Дараагийн чухал зүйл түрүүн Саранчимэг гишүүний асуусан асуулт маш чухал асуудал байлаа. Сангийн тэнцэл ер нь яаж сайжруулах вэ гэдэг дээр та бүгд би бас нэмээд бас хэлчих зүйл. Ер нь төр дааж байгаа. Төрөөс

даалгаж байгаа, иргэдийн өмнөөс төлж байгаа татвар өөрөө бага байгаад байгаа шүү дээ. Энэ санхүүжилт бага байгаа учраас өнөөдөр бид даатгалын санхүүжилт хангалттай биш, хангалттай бишээсээ болоод энэ санхүүжилтээ гүйцээхийн тулд хасдаг ийм арга барил руу ороод байна шүү дээ. Мөнгө нь хүрэхгүй байгаа учраас. Тэрэндээ багтааж байгаа мөнгөндөө хязгааргүй хүслийг багтаахын тулд энэ санхүүжилтийг олонлог энэ тэр гээд нэг хасдаг ийм технологиуд гарч ирээд байгаа юм. Мэдээж хиймэл оюун ухаан маш чухал. Эрүүл мэндийн салбар өөрөө цахимжиж чадаагүйтэй холбоотой маш олон асуудлууд энд үүсэж байгаа юм. Тухайлах юм бол цахимжсан байх юм бол юу гэж л хүний регистрийн дугаарын нэг үсгийг нь хаях вэ дээ. Тийм ээ тэгээд л ийм жижиг үйлдэл дээр хасагдах энэ техникийн ийм жижиг бичилтүүдээс болоод хасагдаж байгаа нь нөгөө эмнэлгийн ажилчдын хийх урам зориг хүслийг аягүй их дарж байгаа байхгүй юу. Хүн өмчилчхөөд байгаа байхгүй юу. Тэр чинь хулгай хийчхээгүй байгаа юм. Хулгай хийсэн бол тусдаа асуудал. Тэр заавал яригдах ёстой.

Би энэ эрүүл мэндийн салбарт бас нэг ийм болохоо байдаг зүйлийг би ганцхан жишээгээр та бүхэнд хэлье. Жишээлбэл одоо хөнгөлөлттэй эм, зайлшгүй шаардлагатай эмийн жагсаалтаар аптекуудаар бид нар хөнгөлөлттэй эмийг ямар ч саадгүй өгдөг болгосон. Тухайн эм авах гэж байгаа иргэдийн биометрийн үзүүлэлтийг аваад эм олгохлоор сарын тэнцэл нь 4 тэрбумаас хэтрэхгүй болчихдог. Ковид цар тахал гарлаа, халдвар тараалаа та нар гээд л загнаад л. Тэгээд биометрийн үзүүлэлт оруулахаа болихлоор 6 тэрбум болоод явчихдаг. Тэгэхээр өвчтөний нэрийг бичээд регистрийн дугаарыг нь бичээд эм худалдахгүйгээр зарж байна л гэсэн тийм сэжиг төрүүлж байгаа байхгүй юу.

Тийм учраас энэ дээр бас ер нь бид арай чүү гэж байгаа баялгаа иргэддээ

хүртээх гээд зарим нь оролдоод байдаг зарим нэг нь зүгээр ашиг хонжоо хийгээд мөнгө олоод байдаг ийм тогтолцоо байж болохгүй шүү дээ.

Тийм учраас та бүх бүхэн бас энэ хяналтын тогтолцоог сайжруулах тал дээр илүү бас анхаараарай. Хяналтын тогтолцоо. Бид рэндомоор ингээд стори түүгээд авлаа. Зөрчил гарсан бол хатуу шийтгэл ноогдуулдаг байх хэрэгтэй шүү дээ. Эрхийг нь хасах хэрэгтэй шүү дээ. Эмчилгээ хийх лицензийг нь хураах хэрэгтэй шүү дээ. Хэд хэд тэгээд ирэхээр хулгай хийхээ больчихно шүү дээ. Энэ аягүй хүчтэй хийгдэх ёстой ажил шүү. Энэ дээр бас зоримог иргэдээ 3.4 сая иргэдээ хамгаалахыг зорих хэрэгтэй.

Дараагийн асуудал бол би бас түрүүний хэлэлцүүлэгт ч хэлсэн. Сонсгол дээр. Ер нь энэ техникийн хороог байгуулж чадаагүй өдийг хүрч байгаа нь хэний ашиг сонирхол байгаад байгаа юм бэ? Үгүй ээ зориудаар бүүр байгуулахгүй байна шүү дээ. Энэ чинь хуульд байгаад байгаа юмыг. Тэгэхээр хэнд ийм хүсэл эрмэлзэл байгаад байгаа юм. Яагаад техникийн хороог хүртэл байгуулчихгүй, яагаад энэ өртгийн жинг гүйцэд зөв тооцоолчихгүй, яагаад шинэ шинэ технологиудыг Монгол Улс шуурхай аваад хэрэглэх боломжийг нь хязгаарласан ийм үйлдэл хийгээд байгаа юм. Энэ чинь бол эс үйлдлээрээ иргэдээ хохироож байгаа л асуудал. Эмнэлгээ хохироож байна. Эмнэлгийг хохироогоод тэгээд түүгээрээ дамжуулаад иргэдэд үйлчилдэггүй эмнэлэг болгоод байгаа байхгүй юу.

Өнөөдөр Их хурлаас бид бол асар их төсөв баталсан. Их Хурлын гишүүдийн яриад байгаа энэ Байнгын хороон дээр яриад байгаа зүйл сэтгэл ханамжгүй байгааг иргэд уулзалт болгон дээр хэлээд байгаа байхгүй юу. Бид тэгчхээд анхан шатын тусламж үйлчилгээндээ 2 дахин төсвийг нэмээд өгчихсөн шүү дээ, 2 дахин тэгээд сэтгэл ханамж байхгүй байна.

Яагаад байхгүй байна, тогтолцоо болохгүй байна, болохгүй байгаа энэ зүйлүүдээ бүгдээрээ ил гаргаж ирээд Их Хурал та нар ийм хууль хуулиудыг хэрэгжүүл. Хурдан ажилла. Бид энд нь ингэе ээ гээд ойрхон ажилладаг. Яагаад бид та бүгдийг дэвшүүлэхэд энэ сонсгол энэ тэр хийдэг чинь Их Хурлаас бас их нөлөөлөлтэй та бүгдийн томилгоо хийж байгаа байхгүй юу. Тийм учраас эргэх харьцаатай байх нь их чухал шүү. Болж байгаа болохгүй зүйлээ ярьдаг. Дараагийн сонгууль дараагийн юу болоход ахиад л энийгээ ярьж байвал утгагүй шүү дээ тийм ээ.

Тийм учраас их эргэх холбоотой ажиллахыг та бүгдээс хүсье ээ.

П.Анужин: Салдангийн Одонтуяа гишүүн үг хэлнэ.

С.Одонтуяа: Баярлалаа. Асуулт асуух зүйл дээр хоцорчихлоо.

Тэгэхээр миний асуултуудыг чуулган дээр бас хариулаад өгчхөөрэй. 2012-2016 онд Улсын Их Хуралд Эрүүл мэндийн даатгалын хуулийг хэлэлцэж баталсан байдаг. Ингээд хэд хэдэн гишүүн Эрдэнэ гишүүн, Ганбаатар гишүүн Засгийн газар ингээд олон хувилбарыг нийлүүлээд бид нар хэлэлцээд би ажлын хэсгийн ахлагчаар нь 3 жил ажиллаж байсан. Тэгээд энэ хуульд нэг хэд хэдэн концепт орсон юм.

Нэгдүгээрт энэ улс эмнэлгүүдийн ачааллыг яаж бууруулах вэ гээд. Тэгэхээр ачаалал бууруулах дээр бид нар шинэ эмнэлэг барих биш энэ хувийн эмнэлгүүд ачаа хуваалцах энэ юуг оруулж өгсөн.

Тийм учраас энэ хувийн эмнэлгүүд ижил тарифаар үйлчилнэ ээ гэдэг энийг оруулсан. Өөрөөр хэлбэл гаднаас нь харахад эмнэлэг мэдэгдэхгүй байх ёстой хувийнх юм уу, улсынх юм уу. Цаад санхүүжилт нь ян янз бүр байдаг. Өөрөөр хэлбэл тэр үйлчилгээнийхээ соёлоор бүх л юмаар сайхан ингээд ижил түвшинд

очуулах ийм зорилготой байсан. Тэгээд ер нь энэ зорилго бол нэг талаасаа нэлээд биелж байна уу л гэж хардаг. Жишээлэхэд би хувийн эмнэлгүүдээр ингээд очдог л доо. Ачтан, Сонгодо, Интермед гэхээр хүн маш их болсон байна. Тэгэхээр энэ бол нэг талаасаа энэ улсын эмнэлгийн ачаалал буурч байна гэсэн үг. Нөгөө талаасаа энэ нөгөө гадаадад явж мөнгөө төлдөг хүмүүсийн урсгал бас тодорхой хэмжээний дотооддоо орж шингэж байна уу гэж хардаг. Энэ бол бас дэвшил шүү.

Тийм учраас бид энэ хувийн эмнэлгүүдээ нэг их ад үзээд байх биш аль болохоор энэ хяналтыг нь сайжруулаад одоо нэг гараад байгаа гомдлууд байна шүү дээ. Тэгэхээр бас энэ хуваалцахдаа зөвхөн нэг юугаар хуваалцах биш тийм ээ нэг сэргээд явахаар биш, бас энэ том том гол ачаалал ихтэй байдаг дээр нь ачааг нь хуваалцахаар энийг нь бас бодлогоор дэмжиж өгөх ёстой.

Хоёрт энэ өрхийн эмнэлэг даатгалд хамрагдаж эхэлснээр бас энэ ачаалал нэлээд буурсан байгаа. Тэгээд би сая өрхийн эмнэлгүүдээр явахад хөөрхөн ингээд нэг 4 сандал тавьчихсан, ингээд дусал залгачихсан. Өдрийн эмчилгээгээ бас авч л байгаа. Тэгэхээр энэ бол бас дэвшилүүд бол харагдаж байна.

Нэг асуудал дандаа яригддаг. Энийг та нар бас бодож байгаад чуулган дээр хариулчхаарай. Энэ бид нар хуульд оруулахдаа тэр 10, 15-ыг бол хатуу хуульд оруулахаа больё оо гээд оруулаагүй санадаг юм. Одоо яг ямар байгаа юм. Өөрөөр хэлбэл энэ санаа юу байсан бэ гэхээр журмаар зохицуулж байя гэсэн. Одоо эмнэлгүүд дээр чинь тэр хэвтэн шаардлагагүй хэвтэлт нь их байгаа бол хувийг нь нэмж болдоггүй юм уу гэсэн, хувийг нь нэмэхээр хувь хүний өөрөөсөө төлөх нь 15 биш бүүр 30 болгоё, 40 болгоё. Тэгж байж энэ ачааллаа бууруулахгүй бол бусад оронд эмнэлэгт хэвтэх маш үнэтэй байдаг шүү дээ. Тэгэхээр бид нар ингээд шаардлагатай яг хүмүүс нь тэр хагалгаа

хийлгэдэг хүмүүс нь хэвтэхээс сувилуулах гэж байгаа хүмүүс нь аль болохоор хэвтдэггүй. Өдрийн эмчилгээндээ хамрагдадаг тэр хувийг ингээд өөрчилж болохгүй юу. Хувийг нь нэмж хассанаар энэ ачааллыг тэнцүүлж болохгүй юу гэдгийг та нар чуулган дээр хариулаад өгөөрэй. Энэ бол өөрөө ер нь бас зүгээр энэ хувийн эмнэлгүүд ижил тарифаар өгнө гэдэг нь бас нэг үнэ тогтворжуулах хөтөлбөрийн нэг хэсэг гэж хардаг юм.

Жишээлэхэд хувийн эмнэлгүүдтэй өөрсдийнх нь санасан зоргоор үнээ хэлэх биш бас нэг гэрээ байгуулаад ийм үнээр гэхихээр бас хувийн эмнэлгүүд.

Чинь тэр үнээрээ бас нэг үйлчилгээ үзүүлэх гээд оролдоод байгаа юм л даа.

Хоёрт нэг цахим карт хийнэ ээ гээд ярьдаг байсан. Тэр юу болсон энийг би чуулган дээр асуучихъя.

Сүүлийнх нь одоо миний асуух гээд байгаа зүйл бол энэ хүний нөөцийн асуудал эрүүл мэндийн салбарт маш хүнд болчихлоо. Одоо Унгар улс бол ерөөсөө яг ингээд эрүүл мэндийн салбар нь энэнээс болж дампуурсан гэж байгаа байхгүй юу. Хамаг ажилчид нь Европын холбоо руугаа очоод өндөр цалинтай ажилд орчихсон. Тэгэхээр манайд энэ эрүүл мэндийн та нар даатгалын энэ гол юунд ингээд ажиллах хүмүүс энэ ЭМД-аас олгож байгаа мөнгөнөөс тэр ажилтан юунд хүртдэг тийм хувь нь ямар байдаг юм бол би яг тэр доторх юмыг нь мэдэхгүй байна л даа.

Тэгэхээр энүүгээр одоо жоохон нэмж хасаж байхгүй бол энэ хүмүүс чинь цалингаа голоод одоо ерөөсөө бүгд ийш тийшээ явчихлаа. Энийг хариулаад өгөөрэй. Цаашидаа бас нэг зүйл дээр хамтарч ажиллах хэрэгтэй байх. Энэ бол нэмэлт даатгал. Одоо бол бид нар даатгалын хуульд зөвхөн албан журмын даатгал л байна гээд заачихсан. Нэмэлт даатгал нэг л өгүүлбэр байж байгаа. Гэтэл гадаадад чинь эрүүл мэндийн маш

олон даатгал байгаад байна шүү дээ. Тэгэхээр заавал гадаадын даатгал аваад байхаас бид нар Үндэсний яг энэ ЭМД-ыг энэ ард иргэдийн дунд жоохон нэмэгдүүлэх, түгээн дэлгэрүүлэх, Дараагийн шатны шинэчлэл рүүгээ ер нь орвол бас зүгээр санагдаж байна.

Тэгээд энд байгаа бүх хүмүүсийг ерөнхийд нь бас би мэдэж байна. Тэгээд бүгдийг нь дэмжиж байна. Харин гол нь энэ ажлаа маш сайн хийхгүй бол ер нь Эрүүл мэндийн даатгалын сан энэ эрүүл мэндийн салбарын асуудал их тийм тулгамдсан асуудал олонтой л байгаад байгаа.

П.Анужин: Одонтуяа гишүүн үг хэллээ. Гишүүддээ бас анхааруулахад 4 сарын сүүлээр энэ Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн тайлан Байнгын хороогоор хэлэлцэгддэг байгаа, удахгүй орж ирнэ. Энэ үеэр бид нар өнгөрсөн жил ажилласан энэ ЭМДҮЗ-ийн тайланг бол бас бүрэн хэлэлцэж ярилцах ийм одоо бас ажил байгаа гэдгийг та бүхэндээ хэлье.

Цэндийн Сандаг-Очир гишүүн үг хэлнэ.

Ц.Сандаг-Очир: Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн орон гарсан гишүүдийг нөхөн сонгох тухай асуудал яригдаж байна. Тэгээд энэ ард иргэд даатгуулагч нар одооэнэ Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлд сонгогдож байгаа энэ гишүүдийг маш сайн мэдэж авмаар байгаа юм. Яг юу хийдэг юм. Үндсэн чиг үүрэг нь ямар байх ёстой юм. Энэ даатгалын сангийн үйлчилгээ өнөөдрийн эрүүл мэндийн үйлчилгээ, үнэ өртөг багц үйлчилгээ нэг үйлчилгээнд оногдож байгаа өртөг гээд энийг хэн тогтоож байгаа юм гэхээр ерөөсөө энэ иргэд даатгуулагчид мэддэггүй. Ингээд Их хурал, Засгийн газар яам хийгээд байгаа юм шиг батлаад байгаа юм шиг ингээд явдаг.

Тийм учраас энэ Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн энэ одоо гишүүдийн эрх үүрэг, чиг үүргийг маш тодорхой болгож өнөөдрийн энэ үйлчилгээний үнэ өртөг бүх зүйлийг энэ Үндэсний зөвлөлөөр шийддэг юм шүү. Баталдаг юм шүү, тогтоодог юм шүү гэдгийг маш сайн ойлгуулмаар байгаа юм. Энэ талаар ард иргэд зөвхөн Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөл ч биш нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлөөр ч гэсэн яг адилхан.

Нөгөө талаар та бүхэн Үндэсний зөвлөлийн дарга нь одоо салбарынх нь сайд нар байгаа байх. Тэгээд сайд нарын үгэнд ороод бодлогод ороод Үндэсний зөвлөлийн гишүүдийн бие даасан хараат бус байдлаар ажиллах тэр бололцоо боломж бас хязгаарлагдмал явж ирсэн шүү. Тэгээд сайд юу гэнэ вэ? Амыг нь хардаг. Сайд ингээрэй гэсэн учраас дэмжиж байна гэж. Ингээж асуудалд хандсаны улмаас хандаж явж ирсний улмаас өнөөдөр энэ үйлчилгээ үнэ өртөг юмнууд чинь бодит амьдралдаа нийцэхгүй асуудал байгаа учраас энэ ард иргэд чинь сэтгэл ханамжгүй бухимдалтай байгаад байгаа нь энэ шүү дээ.

Тийм учраас яг одоогийнхоороо ингээж явж болохгүй юм байна гэдгийг энэ шинээр сонгодог гишүүд маань маш сайн ойлгож хараат бус байдлаар ажиллах тал дээрээ анхаараарай гэдгийг нэгт хэлэх гэсэн юм.

Хоёрт энэ эмнэлгийн ороороо манай улс хангалттай гэж яриад байдаг. Үгүй ээ тэгсэн хэрнээ эмнэлэг дээр очиход орны хүрэлцээ хангамж бүгд л дутагдалтай байгаа шүү дээ. Очер дугаар байхгүй гээд л бараг хэдэн хоногоор хэдэн сараар хүлээгдэж байгаа шүү дээ. Нөгөө талаар сувилал дээр очихоор сувиллынх нь мөн адилхан очер дугаар байхгүй. Одоо жишээ нь манай одоо уурхай дагасан гэдэг юм уу гурав, дөрөвхөн сувиллын газрууд бий.

Жишээ нь 2023 оны очер дугаар Багануур сувилал гэхэд дуусчихсан байж байх жишээтэй. Тэгэхээр энэ дээр нэг мөнгө угаалт яваад байгаа юм. Та бүхэн анзаараарай. Сувилал гээд маш олон сувиллууд байгаа. Даатгалын сангаас санхүүжилт авдаг. Яг амьдрал дээрээ сувиллын үйлчилгээ үзүүлж байна уу гэвэл огт үгүй. Эмч ч байхгүй. Бусад одоо сувиллын чиглэлийн үйлчилгээ үзүүлдэггүй. Зүгээр нэг өдөр өнжүүлэх маягтай хоол өгөөд ингээд амраадаг. Ийм мөнгө угаах хэлбэрийн асуудал байгаа шүү. Энэ дээр та бүхэн цаашидаа тэр магадлан гэдэг юм уу шалгалт, хяналт шалгалтуудаа хийж, тэгсэн хирнээ яг үйлчилгээ үзүүлж байгаа маш өндөр өртөг гаргаж байгаа зардал гаргаж байгаа энэ сувиллуудаа болохоор дарамтлахдаа маш сайн. Энэ Эрдэнэтийн сувилал байгаа байх тийм ээ. Багануурын сувилал гээд хоёр, гуравхан уурхай дагасан сувилал. Эд нар бол яг жинхэнэ утгаараа ажиллаж байгаа юм. Тэгээд магадлан итгэмжлэлд ордог. Магадлан итгэмжлэлд орохын тулд маш өндөр босго давж байж эрхээ авдаг тусгай зөвшөөрлөө авдаг.

Гэтэл бусад нэг зүгээр хэдэн гэр ажиллуулчхаад сувиллын үйлчилгээ гээд тэгээд танай даатгалын сангаас маш өндөр өртөг авч байгаа юм. Энэний цаана мөнгө угаалт байгаа гэж би ойлгодог. Энэн дээр та бүхэн онцгой анхаарал хандуулж ажиллаарай.

Дараа жилийн тайлан дээр чинь би энэ асуусан асуулттай холбогдуулж бас ямар чиглэлээр ямар өөрчлөлт хийв ээ, хяналт шалгалт хийсэн үү, энэний дүнг бас сонсох асуудлыг би сонсмоор байна гэж ингээж хүсэж байгаа юм. Баярлалаа.

П.Анужин: Даваажанцангийн Сарангэрэл гишүүн үг хэлнэ.

Д.Сарангэрэл: Баярлалаа. Би 4 чиглэлээр үг хэлье гэж бодоод байгаа юм.

Нэгдүгээрт би Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлд нэр дэвшиж

байгаа 6 нэр дэвшигчээ зургууланг нь дэмжиж байгаа. Өнгөрсөн Байнгын хорооны хурлаар манай зарим гишүүд бас янз бүрийн санаа оноог илэрхийлж байна лээ. Тэгэхдээ энэ бол мэдээж хэрэг гишүүдийн бүрэн эрхийнх нь асуудал. Хамгийн гол нь энэ 6 нэр дэвшигчийг зургууланг нь манай шинжээчид дэмжээд ороод ирсэн байна лээ. Шинжээчид биднээс илүү мэднэ. Улсын Их Хурлын гишүүд бол ялангуяа Байнгын хорооны гишүүд саяын нэр дэвшигчийн талаарх тийм бүрэн ойлголт байхгүй шүү дээ.

Тэгэхээр ер нь шинжээчдийн дүгнэлт дээр би голлон үндэслэх ёстой гэж бодож байгаа юм. Мэдээж хэрэг би одоо гишүүдийн бүрэн эрх учраас тэр, энэ тэглээ, тэрийг дэмжсэнгүй, энийг дэмжих ёстой гэдэг зүйл ярихгүй. Зүгээр өөрийнхөө байр суурийг илэрхийлэхэд бол би тухайлбал энэ эздийн холбоог төлөөлж байгаа Зориг даргыг бол 2 гараа өргөн дэмжиж байгаа. Эрүүл мэндийн сайдаар ажиллаж байсны хувьд энэ хүнийг эрүүл мэндийн салбарт хэрхэн яаж ажилладаг, эрүүл мэндийн салбарын төлөө санаа оноогоо зориулдаг.

Ялангуяа Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлөөр өндөр өртөгтэй эмнэлгийн тусламж үйлчилгээг Монгол Улсад хөгжүүлэхэд энэ хүний оруулж байгаа хувь нэмэр санаа оноо маш чухал. Би яг хамтарч ажиллаж байсны хувьд мэднэ. Хэрэв энэ хүн Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлд гишүүнээр орох юм бол төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд ард иргэддээ үзүүлэх эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулахад, чанартай болгоход энэ хүний мэдлэг туршилага маш их хувь нэмэртэй.

Энийг би та бүхэндээ хэлье гэж бодсон юм. Энэ энэ хүнтэй бол би найз нөхөд гэдэг юм уу эгч дүүсийн холбоо, нутаг нугын юм байхгүй. Зүгээр би салбарын сайдаар бас 3 жил ажиллаж байсны хувьд хэн нь юм бэ гэдгийг их сайн сайн мэдэх юм. Тийм болохоор би энийг

бас гишүүдийгээ бодож үзээсэй гэж нэгдүгээрт хүсэх гэсэн юм.

Хоёрдугаарт ЭМД дээр нэг 30 тэрбумын эрсдэлийн сангийн санхүүжилт байдаг юм. Үүнийг ерөөсөө ажиллагаанд оруулахгүй байгаа. Бид бүгдээрээ харж байгаа. Тийм ээ энэ Их Хурлын гишүүдээс, ард иргэдээсээ, бүүр өдөр болгон шахуу нэг хүн, нэг иргэн өөрсдөдөө эсвэл үр хүүхдэдээ тусламж хүсэж байна шүү дээ. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авах гээд орон байраа зарж байна. Бүх л зүйлээ зарж байна. Үр дүн нь ямар гарахыг мэдэхгүй. Тэгэхдээ иргэд маань ингэж хэн нэгнийхээ хайртай хүнийхээ амь амьдралыг аврахын тулд бүх юмаа зориулж байгаа.

Энэ Эрүүл мэндийн даатгалын Ерөнхий газрын даргаар Баясгалан гэж гавьяат эмч болсон, 2 дугаар эмнэлгийн дарга байсан энэ хүн ажиллаж байсан. Тэгэхэд би энэ асуудлыг тавьж байхад энэ эрсдэлийн сангийн талаар яриад жилдээ нэг 10 тэрбум төгрөгийг үнэхээр эрүүл мэндийн салбарын магадлан итгэмжлэгдсэн эмнэлэг эх орондоо эмчлэх боломжгүй ийм хэмжээний санхүүжилт шаардлагатай гэдэг тооцоо гаргаад өгөх юм бол 10 тэрбумыг жилдээ зориулаад байхад болох юм гээд бүүр ингээд тооцоо гаргаад надаа өгч байсан. Энийг Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөл шийддэг юм.

Тийм болохоор би энэ Үндэсний зөвлөлийн 6 ээж аав та бүхнийг одоо ингээд Их Хурлын гишүүд санал хураагаад дэмжих юм бол энэ асуудал дээр би онцгойлон анхаараарай гэж хэлэх гэсэн юм.

Дөрөвдүгээрт, эмийн үнийн асуудал байгаа. Энэ эмийн үнийн асуудал ялангуяа хөнгөлөлттэй эмийн жагсаалтыг Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөл баталдаг. Ингэхдээ зарим нэгэн эм ханган нийлүүлэгчдийн янз бүрийн лоббинд орох, үүнээс болоод нөгөө угаасаа энэ чинь ДЭМБ хөнгөлөлттэй

эмийн жагсаалтыг гаргачихдаг юм. Тэрэн дээр бид нар үндэслэж эмээ гаргадаг. Тэр нь өөрөө хүн амын дунд зонхилон тохиолдож байгаа өвчний үед шаардлагатай эм үүнээс тэрэнд витамин юм уу, нэмэлт бүтээгдэхүүний тухай асуудал байдаггүй. Энийг аль нэгэн лоббид авталгүйгээр үнэхээр хүн амын дунд ямар өвчин зонхилоод байна нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан юу байна. Энэ чиглэл рүү та бүхэн маань энэ хөнгөлөлттэй эмийн асуудлыг шийдвэрлэхэд хувь нэмэр оруулаарай. Тэгэх юм бол Монголын ард түмэндээ эрүүл мэндээ хамгаалахад нь, урт наслахад нь, ялангуяа эм тарианаасаа болоод санхүүгийн дарамтад орж байгаа энэ асуудлыг хөнгөвчлөхөд та бүхэн хувь нэмрээ оруулна гэсэн үг. Ийм 4 зүйлийг хэлээд би б нэр дэвшигчээ зургууланг нь бүрэн дүүрэн дэмжиж байгаагаа илэрхийлж байна. Баярлалаа.

П.Анужин: Сарангэрэл гишүүн салбарын сайд байсан хүний хувьд маш чухал саналуудыг маш тодорхой хэллээ. Тэр 2, 3 дугаар саналуудыг тийм ээ та бүхэн цаашидаа авч ажиллавал мөн ч бас олон монгол хүний бас нуруу тэнийж эрүүл мэндэд нь маш том хувь нэмэр оруулах ийм тодорхой зүйлийг салбар ахалж байсан хүний хувьд бас хэллээ. Та бүхэн ирэх жил бас түрүүн Сандаг-Очир гишүүн ч хэллээ. Жилийн дараах энэ тайлан дээрээ эдгээр зүйлийг тодорхой бүүр ажил болгочихсон орж ирэхээр ингэж бас тусгаж ажиллаарай гэдгийг бас Байнгын хорооны зүгээс та бүхэнд хэлье.

Чинзориг сайд байхгүй байна. Дамбын Батлут гишүүн үг хэлнэ.

Ингээд үг хэлэх гишүүдийн тоо Дамбын Батлут гишүүнээр дуусаж байгаа тийм үү? Дамбын Батлут гишүүн.

Д.Батлут: Та бүхэндээ энэ өдрийн мэндийг хүргэе ээ.

Байнгын хорооны хуралтай байж байгаад давхцаад хоцорч орж ирлээ. Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлд нэр дэвшиж байгаа хүмүүстэй холбоотой асуудал хэлэлцэж байна. Тэгэхээр манай одоогийн байгаа Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газрын үйл ажиллагаа бол үндсэндээ ойлгомжгүй байгаа гэдэгтэй бүгд санал нэгдэх байх гэж харж байгаа. Ямар харилцаагаар тэнд үйл ажиллагаа зохион байгуулагдаад байгааг төдийлөн ойлгохгүй байна. Тухайлбал би ганцхан зүйл жишээ хэлье л дээ. Монгол Улсын Засгийн газраас төвлөрлийг бууруулах чиглэлээр олон талт арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлж байгаа юм.

Гэтэл энэ Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газрын үйл ажиллагаа өөрөө төвлөрлийг бий болгох чиглэл рүү хараад байна уу гэж харж байна. Бодоод үзье. Орон нутагт оношлогдох, эмчлэгдэх боломжтой тийм хүний нөөц техникийн шийдлүүд нь бий болчихсон байхад тухайн эмнэлэгтэй Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газар гэрээ байгуулахдаа тэр онош тэр өвчлөлийг эмчлэх боломжгүй болгож гэрээн дээр тусгахгүй байгаа асуудал маш их гарч байна. Үүний цаана ашиг сонирхол байна гэж харж байгаа. Төрийн шатлалын эмнэлгүүдээ дэмжихгүй хувийн хэвшил рүү Улаанбаатар луу төвлөрсөн тийм бодлогыг гаргаж ирж байна гэж харахад хүрч байгаа юм.

Тэгэхээр энэ томилогдож байгаа хүмүүс бол яг энэ тал дээр бас онцгой анхаарч ажиллах хэрэгтэй. Энэ мэт байдлууд нь өөрөө иргэдэд маш их хүндрэлийг бий болгож байгаа юм. Магадгүй амь насны заалттай очтол энд эмчлэх боломжгүй гээд Улаанбаатар хот руу явах нөхцөл байдлыг бүрдүүлэх гэж байгаа юм. Одоо чинь гүйцэтгэлийн санхүүжилтэд орчихсон шүү дээ. Магадгүй тухайн оношоор тухайн эмнэлэг нь үйл ажиллагаа явуулчих боломжтой байтал гэрээгээрээ Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газартай

гэрээ байгуулаагүй, ингэснээс болоод эмчлэх онцлох боломжгүй болчихсон нөхцөлд яах вэ гэдэг асуудал үүсэж байна шүү дээ.

Энэ мэтчилний дампуурсан шийдлүүд гаргаад байгаад байх гайхаад байна. Энэ шинээр Үндэсний зөвлөлд орох гэж нэр дэвшиж байгаа хүмүүс энэ дээр өөрчлөлт гарах ёстой гэж бодож байгаа юм. Газар дээр нь үзэж шинэ оношийг нь зөв тавьж зөв шийдлийг гаргах ёстой. Тэгэхгүйгээр Эрүүл мэндийн даатгалын бас энэ гүйцэтгэлийн санхүүжилтийн үр нөлөө иргэдэд төдийлөн сэтгэл ханамж дүүрэн хүрэхгүй байна гэдэг зүйлийг хэлэх гэсэн юм.

Хоёрдугаарт нь яг энэ бодлого чинь өөрөө төрийн эмнэлгүүдийг боомилж хувийн хэвшлийн эмнэлгүүдийг дэмжих хэлбэр лүү орох гэж байна шүү гэдэг болгоомжлол төрөхөд хүргэж байна.

Тэгэхээр энэ Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газарт ажиллаж байгаа энэ хүмүүс ямар ашиг сонирхолд байна вэ гэдэг дээр анхаарахад хүрч байгаа. Нэлээн олон гишүүд энэ тухай бас дурдаж байх шиг байна. Тэгэхээр энэ дээр бол анхаарал хандуулаарай гэж.

Гуравдугаарт нь эмч сувилагчийн ачаалал гэж үнэхээр дийлдэхээ больсон. Хууль тогтоомжийн хүрээнд биш Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газраас гаргаж ирж тавьж байгаа тэр асуумж бусад зүйлд. Амь насны заалттай орж ирээд түргэн үйлчилгээ үзүүлэх гэж байтал тухайн сувилагч нь тэр хүний биеийн байдлыг дүгнээд асуулга асуугаад сууж байх юм гэнэ. Тийм л нөхцөл байдлыг шаардаж байна шүү дээ. Энийг бид юу гэж ойлгох вэ? Дэлхийн банкны шугамаар томоохон цахимжилттай холбоотой төсөл хэрэгжүүлэх байсан салбарын сайд нь олхиогүй байж байгаад мөнгийг нь татуулчихсан, хэрэгжүүлж чадаагүй.

Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газар нь энэ дээрээ тодорхой арга хэмжээ

авдаггүй хүндрэл бий болдог. Төр юуны тулд байх юм бэ энэ чинь. Төр иргэн хүний тусын төлөө л байх юм шүү дээ. Тэгвэл иргэн хүний тусын төлөө байж байгаа юм бол яагаад энэ тулгамдаад байгаа асуудлуудыг шийдвэрлэхгүй байгаа юм бэ Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газар. Тэр одоо иргэнд үйлчилдэг хүмүүсийг яагаад ажил үүргээ гүйцэтгэх боломжоор нь хангаж өгөхгүй илүү цаас үйлдвэрлэл рүү тэмүүлээд байгаа юм бэ гэдэг асуудал байгаа юм.

Тэгэхээр энэ дээр онцгой анхаарлаа хандуулж ажиллах хэрэгтэй байна.

Эцэст нь үндсэндээ Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газар гэхгүй эрүүл мэндийн салбар бүхэлдээ ер нь төр бүхэлдээдээ маркетингийн асуудал үнэхээр байхгүй байгаа юм. Энэ төрд маркетинг маш чухал байгаад байгаа юм. Энэ асуудлыг бид нар шийдэхгүйгээр энэ үнэ, эмийн үнэ, эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн үнэ бусад асуудал дээр цэг тавьж чадахгүй. Миний яриад байдаг эрүүл мэндийн салбар ганзагын наймаа хэлбэртэй байна гэдэг бол энэ өөрөө юм байгаа юм.

П.Анужин: Дэгээрээ нэмэлт минут байхгүй. Гишүүд бас чухал асуулт, чухал асуудал гэж үзсэн учраас бид нар бас үгийг нэмж оруулж гишүүдийнхээ үг хэлэх боломжийг нээсэн байгаа.

Өнөөдрийн хэлэлцэгдэж байгаа асуудалтай холбоотойгоор гишүүд асуулт асууж, үг хэлж дууслаа.

Одоо санал хураалт явуулна гишүүд ээ. Түр гарч түр гарч явсан гишүүд танхимдаа хүрэлцэн ирэхийг хүсэж байна.

Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг болон Үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг болон ажил олгогчийг төлөөлсөн гишүүнийг томилох, чөлөөлөх тухай санал хураалт

явуулна. Гишүүд ирсэн байна уу манайхан. Ил санал хураалт явуулна.

Нэгдүгээр санал хураалт. 6 санал хураалт явуулна.

Эхний санал хураалт Сүхбаатарын Эрдэнэбатыг. За Сандаг-Очир гишүүний микрофоныг нээж өгье.

Санал хураахаас өмнө нэгдсэн санал хураалт хэрхэн яаж явагдах юм.

Зургаан хүний орон тоон дээрээ 6 хүнээсээ санал хураагаад тэгээд санал хураалтад оролцсон гишүүдийн 50-аас дээш 50 дээр нэмэх нь 1 хувиас дээш санал авсан гишүүд нэгдсэн чуулганд орох эрхтэй гэж ойлгож байна. Зөв үү? Энэ Байнгын хорооноос 50-аас дээш хувийн санал авч чадаагүй нэр дэвшигч нар нэгдсэн чуулганд орж чадахгүй юм байна гэж ойлгож байгаа зөв үү?

Чуулганд орох юм уу орохгүй юм уу? Энийгээ нэг тодорхой болгож өгөөч.

П.Анужин: Сандаг-Очир гишүүний асуултад хариулъя.

Санал авсан хувь хэмжээгээрээ бүгд Их Хуралд орж танилцуулагддаг. Тийм энд бол унаад, унасанууд нь орохгүй гэсэн юм бол байхгүй. Ерөөсөө авсан хувь хэмжээгээрээ л Улсын Их Хуралд танилцуулагддаг гэж ойлгож болно.

Эцсийн шийдвэрийг Улсын Их Хурал гаргадаг. Горимын санал Оюунчимэг гишүүн гаргах гэж байна уу? Мөнхөөгийн Оюунчимэг гишүүний микрофоныг нээе.

М.Оюунчимэг: Гишүүд асуулт асууж, хариулт авч манай нэр дэвшигчид маань асуултад ингээд тодорхой хариулсан. Одоо зөвхөн нөгөө санал хураалт явагдах гэж байгаа учраас оролцож байгаа хүмүүсээ гаргасан ч болно шүү дээ. Би тийм санал гаргаж

байна. Тэгээд манай гишүүд энэ дээр санал хураалтад явчих уу?

П.Анужин: Оюунчимэг гишүүн санал хураалтыг явуулах үед нэр дэвшигчдийг байлцуулахгүй байх талаар горимын санал гаргаж байна. Оюунчимэг гишүүний гаргасан горимын саналыг дэмжих дэмжье гэсэн томъёоллоор санал хураалт явуулъя гишүүд ээ.

Санал хураалт явуулъя гишүүд ээ. Нэр дэвшигчдийг байлцуулахгүй байх горимын санал 61.5 хувиар дэмжигдлээ. Нэр дэвшигчид түр танхимаас гарч байя.

Гишүүд ээ санал хураалтдаа бэлдье. Саналын томъёоллыг та бүхэнд уншиж танилцуулъя.

Сүхбаатарын Эрдэнэбатыг Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилох тухай саналыг дэмжинэ.

Санал дэмжигдвэл Үндэсний зөвлөлийн гишүүн Цолмонгэрэлийг чөлөөлсөнд тооцно. Санал хураалт гишүүд ээ.

Сүхбаатарын Эрдэнэбатыг Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилох тухай санал 69.2 хувиар дэмжигдлээ. Энэ санал дэмжигдсэн учраас Ц.Цолмонгэрэл чөлөөлөгдсөнд тооцогдож байна.

2.Баасангийн Алтанхуягийг Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилох тухай саналыг дэмжих дэмжье гэсэн томъёоллоор санал хураалт явагдана.

Санал хураалт дэмжигдвэл Үндэсний зөвлөлийн гишүүн Амгаланбаатарыг чөлөөлсөнд тооцно.

Санал хураалт.

Баасангийн Алтанхуягийг Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилох тухай санал 69.2 хувиар дэмжигдэж Үндэсний зөвлөлийн гишүүн Амгаланбаатар чөлөөлөгдлөө.

Чөлөөлөгдөнө гэсэн томъёоллоор хураагаад байгаа шүү. Уучлаарай хүлцэл өчье өө.

Түдэвийн Баясгаланг Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилох тухай томъёоллоор санал хураалт явуулъя. Уг санал дэмжигдвэл Үндэсний зөвлөлийн гишүүн Дэмбэрэлийг чөлөөлсөнд тооцно. Асуудалтай холбоотойгоор Дамбын Батлут гишүүн асуулт асууна.

Д.Батлут: Энэ нэр дэвшиж байгаа хүмүүс дотор хэлэлцүүлгийн явцад бас гарсан зүйл байна уу? Зүгээр тийм мэдээлэл байна. Юу вэ гэхээр өөрсдөө эрүүл мэндийн салбартай, хувийн эмнэлэг ажиллуулдаг ч гэдэг юм уу. АТГ-аас ашиг сонирхлын зөрчилтэй гэж гарсан хүмүүс орж ирсэн гэсэн мэдээлэл байна. Тэгэхээр энэ дээр бид нар нэг тодорхой шийдэл гаргахгүй бол болохгүй ээ. Яг үнэндээ би түрүүн хэлсэн шүү дээ. Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газарт ашиг сонирхлын зөрчилтэй хүмүүс Үндэсний зөвлөлд орох нь өөрөө хамгийн том асуудал дагуулна шүү.

Магадгүй бид нар ингээд томилоод явуулчихдаг. Гэтэл эргээд асуудлууд үүснэ. Наадах чинь бүтэн жилийн дотор юу болохыг мэдэхгүй. Магадгүй бид нар өөрсдөө хариуцлага хүлээх нөхцөл байдлууд үүсэх вий дээ. Тэгэхээр энэ ашиг сонирхолтой холбоотой асуудлыг тодорхой болгож шийдлийг энэ дээр гаргаж өгөхгүй болохгүй шүү. АТГ-аас тийм асуудал гарсан бол бид нар тэрэн дээр түдгэлзүүлэх, эргээд энэ асуудалд эргэж хандах, судлах, ийм асуудалд анхаарах ёстой гэж харж байна.

П.Анужин: Тийм. Одоо хураах гэж байгаа дээр би бас АТГ-ийн албан бичиг бас ирсэн учраас гишүүд та бүхэндээ танилцуулъя.

Та бүхэн маань тэгээд өөрсдийнхөө саналыг өгнө биз дээ. Сая бас Дамбын Батлут гишүүний хэлсэнчлэн хувийн хэвшилд ажиллаж байгаа учраас ашиг сонирхлын зөрчилтэй гэж үзэх болзошгүй ийм өгүүлбэр АТГ-аас ирсэн бичигт байгаа юм.

Энэ нь Баясгалан нь Сайхан Уянга ХХК-ийн үүсгэн байгуулагч, захирлаар бүртгэлтэй байх тул Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлд заасан давхар ажил эрхлэхтэй холбогдсон хязгаарлалтыг хэрэгжүүлж тухайн албан үүргийг гүйцэтгэхэд ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн, үүсэж болзошгүй нөхцөл байдалд дээрх хуулийн 8 дугаар зүйлд заасан мэдэгдэл тайлбарыг тухай бүр гаргаж ажиллана уу гэсэн байгаа юм. Болохгүй гэж бол зүйл ирээгүй. Өөрөө хувийн байгууллагад ажиллаж байгаа учраас тухай бүрд нь ашиг сонирхолтой хэсгийг гаргуулж байх тухай ийм зөвлөмж гэх юм уу ийм тайлбар ирсэн байгаа юм.

Сонсгол даргалагч Идэрбат гишүүн бас нэмэлт тайлбар өгнө.

Ц.Идэрбат: Сонсголыг Байнгын хорооноос өгсөн үүргийн дагуу ахалж явуулсан.

Сонсгол хийхийн өмнө шинжээчийн дүгнэлтээр энэ 6 нэр дэвшигчийн ашиг сонирхолтой эсэх дээр мөн АТГ-аас ашиг сонирхолтой талаарх тодруулгуудыг албан бичгүүдийг авсан. Шинжээчийн дүгнэлт дээр бол ашиг сонирхлын зөрчил гэдэг юм байхгүй байна. Сая Байнгын хорооны даргын танилцуулдаг зүйл бол АТГ-аас ирсэн. Ер нь би зүгээр сонсгол ахалсан хүний хувьд хэлэхэд тухайн сонсголыг би хуулийн

хүрээнд л явуулах үүрэгтэй учраас тэнд янз янзын хувь гишүүний байр суурийг илэрхийлээгүй. Ер нь бид нар айхтар Баясгалан ч байна уу, хэн нь ч байна уу ашиг сонирхлын зөрчил байна уу гэж харахаасаа илүүтэйгээр энэ 6 хүнийг сонгож ирж байгаа энэ процессоо энэ Байнгын хороо бол нэлээн сайн авч үзэх хэрэгтэй юм байна лээ дээ.

Зүгээр яг үйлдвэрчний эвлэл гэсэн хууль үг байхгүй юм байна лээ шүү дээ. Ажил олгогчдын эрх ашгийг хамгаалсан л гэсэн үг байгаа. Тэрийг тийм тэрийг хэн ч аваачаад үйлдвэрчний эвлэл энийг төлөөлөх ёстой байж гээд хэлчихсэн юм. Тэгээд би бол тэрийг ойлгоогүй ажил олгогчийг төлөөлөө л гэж байгаа. Тэгээд Ажил олгогч эздийн холбоо гэж тийм үг өгүүлбэр байхгүй. 14-ийн тэр хэддүгээр заалт билээ. Тэгэхээр ер нь зүгээр цаашидаа энэ яг нөгөө тоглоом хувь заяаны тоглоом гэдэг шиг өнгөрсөн 2022 оны 4 сарын 18-нд бас л энэ энэ үндэсний зөвлөлийг хэлэлцээд л энэ сонгож орж ирж байгаа нэр дэвшүүлж байгаа энэ процессоо бас нэг эргэж хараачээ эд нар гэсэн зөвлөмж хүргүүлсэн юм байна лээ шүү дээ. Үгүй ээ тэрний талаар юу ч хийгээгүй юм билээ.

Тэгээд би аргаа барахдаа тэр сонголын сүүл дээр бас хэлсэн. Дахиад л тэр жилийн өмнө ярьж байсан юмыг дахиад л сануулаад л ингээд өнгөрч байгаа. Магадгүй хорин хэдэн онд дахиад орж ирэхдээ тэр хэвээрээ орж ирмээр юм байна лээ. Тэгэхээр би тэндээс ер нь энэ үйлдвэрчний эвлэл гэдгийг хэн ч аваачаад хэлчихсэн юм. Ажил олгогчийг ч гээд хэн хэлсэн юм. Тэрийгээ сонгож байгаа процесс нь тодорхой биш тийм юм билээ ер нь бол.

Хоёрдугаарт, Энэ ЭМДҮЗ ч бай, Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл ч бай энэ хүмүүс чинь бас энэ татвар төлөгчдийн мөнгөөр цугларсан энэ мөнгө төгрөгийг зарцуулах чиглэлийг нь гаргах үүрэгтэй ийм хүмүүс товчхондообол. Тэгэхээр энд ямар нэгэн ашиг сонирхлын

зөрчил үүсгэх юм бол Эрүүгийн хууль дээр маш ноцтой өөрчлөлтүүд орчихсон. Байнгын болон түр ажиллагаатай ингэж сонгогддог, томилогддог, энэ шийдвэр гаргадаг энэ хороо зөвлөлүүд нийтийн албан тушаалтны адилхан Эрүүгийн хуулийн зүйл ангиар зүйлчлэгдэх болсон.

Миний ойлгож байгаагаар Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл нийгмийн даатгалын хөрөнгийг арилжааны банкнуудад байршуулахад энэ ингээд томилогдож ирсэн нөхдүүд шийдвэр гаргахдаа бас хэн нэгэн давуу эрх үүсгэсэн байхыг үгүйсгэхгүй. Тийм процесс бас тухайн үед болоод тэгээд өнөөдрийн энэ нөхцөл байдал ер нь бараг үүссэн юм шиг надад тийм товч мэдээлэл ирсэн л дээ.

Тэгэхээр би энэ хүмүүст бол сонсгол даргалагчийн хувьд бол Эрүүгийн хуулийн өөрчлөлтийг 2 удаа уншиж өгч бас танилцуулсан гэдгийг бас би товчхон хэлчихье гэж бодож байгаа.

Гол санаа бол бид нар ингээд өнөөдөр сонгогдоод маргааш чуулганаар орох байх. Гэхдээ ер нь цаашидаа энийгээ бид өнөөдөр тавьж байгаа шаардлагаа энэ биелүүлэх гээд байгаа хүмүүсдээ тодорхой болгож өгөхгүй бол хууль дээр тэгээд зачихсан юмыг би яах юм гээд. Яг Их Хурлын гишүүд болоод ирэхээр үйлдвэрчний эвлэл тэгвэл энэ хүмүүсээ яаж сонгосон юм гээд ингээд асуух гэхээр байгууллагын дотоод үйл ажиллагаа руу орчих гээд байгаа юм шиг харагдах юм байна лээ шүү дээ. Ер нь бас тийм.

Тийм учраас би бол Байнгын хороон дээрээс энийг бүүр өнөөдөр энэ шийддэгээрээ ингээд шийдээд л явахаас өөр яах вэ? Дараагийн процесс бид нар бол бас 5 жилийн дараа Нийгмийн бодлогын байнгын хороо энэ хүмүүсийг сонгоход бүх зүйл нь тодорхой болчихсон тийм дүрэм журамтай болж үлдэх нь зүйтэй л гэсэн. Миний ийм санаа.

П.Анужин: Яг зөв, тийм. Сонсгол даргалагч Идэрбат гишүүний хэлж байгаа энэ санал бол яахын аргагүй ийм зүйлтэй тулгарч байгаа. Энэ юу вэ гэхээр Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн 14.2.2-т даатгуулагчийн олонхын эрх гэж байгаа юм. Хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалсан байгууллага гэхээрээ үйлдвэрчний эвлэл болчихоод.

Ерөөсөө ийм л өгүүлбэрт багтаж үйлдвэрчний эвлэл даатгуулагчийн олонхын эрхийг хамгаалдаг байгууллага нь юу вэ гэхээр үйлдвэрчний эвлэл юм л гэж ийм журмаар яваад ирчихсэн. Тэгэхээр энийг Байнгын хороо биш сая Оюунчимэг даргын хэлсэнчлэн Засгийн газраас боловсруулагдаж байгаа Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль дээрээ энийг тодорхой заах хэрэгтэй байгаа. Энэ олонхын эрх ашгийг төлөөлж байгаа байгууллага нь хэн юм, үйлдвэрчний эвлэл. Өөр ямар ямар байгууллагууд байх юм гэдгээ тодорхой заахгүй бол Байнгын хороо ч энийг дангаараа шийдэх ийм боломжгүй ийм хууль зүйн нөхцөл байдал үүсчхээд байгаа юм.

Тэгэхээр бид нар бол энэ удаа яагаад Байнгын хороо энэ асуудлыг бас яаралтай, яаралтай гэхээсээ илүү нухацтай авч үзэж зайлигүй хэлэлцэх ёстой гэж үзэж байна вэ гэхээр энэ ажил явахгүй байгаа. Эрүүл мэндийн даатгалын энэ гүйцэтгэлээр санхүүжилдэх энэ үйл явц чинь гажсаа гараад байгаа, зогсонги байдалд ороод байгаа учраас бид нар энэ Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн гишүүдийг сонгох нь зүйтэй юм гэж үзэж энэ сонсголудыг явуулж байгаа гэдгийг та бүхэн мэдэж байгаа.

Тэгэхээр сая Идэрбат даргын хэлж байгаа энэ саналууд туйлын үнэн. Энийг бид нар хуулиараа зохицуулах ёстой гэдгийг бас та бүхэндээ хэлье. Ингээд нэр дэвшигчийнхээ санал хураалт руу оръё.

Би ахиад уншиж танилцуулъя.

Санал хураалт явуулъя гишүүд анхааралтай байгаарай.

Түдэвийн Баясгаланг Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн даатгуулагчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилъё гэсэн саналын томъёоллоор санал хураалт явуулна. Санал дэмжигдвэл Үндэсний Зөвлөлийн гишүүн Дэмбэрэлийг чөлөөлсөнд тооцох юм.

Санал хураалт.

Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн гишүүнд Түдэвийн Баясгаланг Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн гишүүнээр томилъё гэсэн томъёоллоор хураасан санал дэмжигдсэнгүй. Гишүүдийн 30.8%.

Дараагийн санал хураалтдаа оръё. Бид нар энэ санал хураалтыг байгаа байдлаар нь л Улсын Их Хуралд танилцуулна.

Шагдарын Зоригийг Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн ажил олгогчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилъё гэсэн саналын томъёоллоор санал хураалт явуулна. Уг санал дэмжигдвэл Үндэсний зөвлөлийн гишүүн Ганбаатарыг чөлөөлсөнд тооцно. Санал хураалт.

Дэмжигдсэнгүй Шагдарын Зоригийг дэмжье гэсэн санал 76.9 хувиар дэмжигдсэнгүй.

5.Жамсрангийн Гэрэлмааг Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн ажил олгогчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилъё гэсэн томъёоллоор санал хураалт явуулъя. Уг санал дэмжигдвэл Үндэсний зөвлөлийн гишүүн Чимэддагвыг чөлөөлсөнд тооцно.

Санал хураалт.

Үндэсний зөвлөлийн гишүүн Жамсрангийн Гэрэлмааг дэмжье гэсэн

саналын томъёолол 83.3 хувиар дэмжигдлээ.

Б.Нэмэхээгийн Одонгуаг Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажил олгогчийг төлөөлсөн гишүүнээр томилъё гэсэн саналыг дэмжье гэсэн томъёоллоор санал хураалт явуулъя.

Санал дэмжигдвэл Үндэсний зөвлөлийн гишүүн Ганхүүг чөлөөлсөнд тооцно.

Санал хураалт.

Сарангэрэл гишүүн тодруулга асууж байна.

Д.Сарангэрэл: Аль байгууллага.

П.Анужин: ХАҮТ-ыг төлөөлж байгаа.

Сонсгол даргалагч Идэрбат гишүүн Сарангэрэл гишүүний асуултад тодруулга өгье.

Ц.Идэрбат: Сая тэр Зоригоо гээд эмч дээр бол бас сонсгол дээр бас л яригдаж байгаад л эрүүл мэндийн сайдын хувьд бас хэлсэн, нэгдүгээрт.

Хоёрдугаарт тэр Зоригоо гэдэг хүн өөрөө Эрүүл мэндийн даатгалын энэ журам дээр багахан жсоохон юм хийчихвэл болох гээд байна гэдгийг гишүүд ойлгохдоо бол тэрийг нөгөө өндөр үнэтэй энэ хагалгаа юмнууд дээр бас зохицуулалтууд хийх гээд байна уу гэдэг нэг ийм зүйл бас яригдсан. Тийм. Тэгээд олон талаас нь ярьсан. Тэгээд сая шийдээ гаргах шиг боллоо.

Энэ хэний хувьд Одонгуагийн хувьд бол энэ ажил олгогчоос эздийн холбоо Аж үйлдвэрийн танхим 2 оруулж ирээд байгаа юм байна лээ. Танхимаасаа 1 хүнийг оруулж ирээд тэгээд энэ бизнес академийн чиглүүлэгч багш гэж явж байгаа юм байна лээ.

ХӨСҮТ-ийн Эрдмийн зөвлөлийн гишүүн гэж явж байгаа юм байна лээ. Тийм энэ бол сонгуульт ажил нь. Бизнесийн тэр ямар юм билээ академийн чиглүүлэгч багш гэдэг нь бол одоо хийж байгаа үйл ажиллагаа нь юм билээ гэж ингээж ойлгож байгаа.

П.Анужин: Санал хураалт явуулъя гишүүд ээ.

Санал хураалт.

Нэмэхээгийн Одонгуаг Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн ажил олгогчийг төлөөлсөн гишүүнээр том томилъё гэсэн томъёоллоор санал хураалт явуулж 83.3 хувиар дэмжигдэж дэмжигдлээ. Санал хураалт дууссан.

Өнөөдрийн хэлэлцэх асуудал дуусаж санал хураалт дууслаа.

Байнгын хорооноос гаргасан санал, дүгнэлтийг чуулганы нэгдсэн хуралдаанд танилцуулах гишүүнээр Жигжидсүрэнгийн Чинбүрэн гишүүнийг томилж байна.

Байнгын хорооны хуралдаанаар хэлэлцэх асуудал дууссан тул хуралдаандаа идэвхтэй оролцсон гишүүддээ баярлалаа.

13:44

ДУУНЫ БИЧЛЭГЭЭС ХУРАЛДААНЫ
ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТЭМДЭГЛЭЛ БУУЛГАЖ,
ХЯНАСАН: ШИНЖЭЭЧ П.МЯДАГМАА